

DEBRECZENI UJSÁG

HÁJDUFÖLD

Előfizetési ára egy hóra 3 P. negyedévre 9 P.
Egyes szám ára hetköznap 10 fill., vasárnap 20 fill.,
Külföldi kiadók: Kossuth-utca 3. szám, 4. emelet

Felolós szerkesztő
vitéz KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

Szerkesztőség József kir. herceg-utca 16. szám
Telefonszámok: Kiadói hivatal: 1-41.
Szerkesztőség: 3-43 — (éjjel 8-37) Nyomda: 3-47

Takarékosság

A kormány sürgős javaslata, amely a rendkívüli gazdasági viszonyok által követelt intézkedésekhez kéri a törvényhozás felhatalmazását, elejétől végig a takarékoságot hangsúlyozza. Méréslékét az államháztartás kiadásainak, könnyítését a nyugdíjterheknek, úgy, amint az a mai néhez helyzetnek megfelel.

A paragrafusok szintelen sorai mögül nyilvánvalóan a magyar társadalom egy régi óhajjának, kívánságának, követelésének teljesítése fog kibontakozni a végrehajtás során. És ez nem a köztisztviselői kifizetések, vagy szerény nyugdíjak csökkentése, hanem az indokolatlan mammutjövödelmek és luxuskidadások revízió alá vétele. Megvonása a nyugdíjaknak azoktól, akiknek dus megélhetést, más irányból bőséges keresetet biztosít „közgazdasági szakértelmük”, akik két-három, esetleg huszonkilenc forrásból merítik a földi jókat, amikor százazrek tikkadtan, reménytelenül ácsorognak egy pohár vizért, vagy falat kenyérért, existencia nélkül. Beszüntetése az állami mellékjövödelmek folyósításának azok számára, akiknek arra, éppen közéleti összeköttetések révén szerzett, gazdagon gyümölcsöző pozícióik révén erre semmi szükségük sincsen.

Ennek a köztudatban üszkösödő kérdésnek radikális orvoslása jobban megnyugtató a lelkeket, mint bármilyen más panacea. Ha ez a gyógykezelés elhatna a törvényhatóságok — főként Budapest, — üzemi vezéreinek króziusi jövödelmeihez, vagy a fővárosi bank- és iparnábobok káprázatos keresetéhez is, igazságosabb és szociális szempontból hasznosabb intézkedést nem is lehetne elképzelni trianonai Magyarországon, ahol a háborukat mindig nyomon követő egészségtelen gazdasági állapotok a jövödelmecsoszlásban billentették fel legvésezebben a társadalom egyensúlyát.

Öszintén szólva ezen a téren indokoltak és jogosnak tartjuk a legspártaibb intézkedéseket is. Amint tisztelettel és elismeréssel olvastuk: Kemál pasa még a miniszteri autókat is leépítette Ankarában, úgy a mi viszonyaink-

hoz képest éppúgy érthetőnek találunk a 245 képviselői mandátumnak felére csökkentését, mint akár nem egy, egyébként igen nagy és szép eszmei célokat szolgáló, de igen-igen drága tudományos intézményünk működésének álméleti szüneteltetését.

Mindenesetre azonban haladéktalanul megvalósítandó volna az az elv, amelyet tegnap az egyik jobboldali, kormányparti képviselő vetett fel. Senkinek sem le-

hessen több jövödelme Magyarországon, mint az Allamfőt soron követő legmagasabb közjogi méltóságnak, a magyar királyi miniszterelnöknek. Azoknak az illetményei pedig, — természetesen mindenféle jutalékkal, általánnyal és egyéb mellékesekkel együtt, — akik valamilyen közpénztárból részesülnek fizetésben, szigorúan hozassanak munkakö-

rüknek megfelelő arányba a kormányelnök fizetésével.

Bizonyos, hogy a takarékoság szempontjának ilyértelmezésű érvényesítése nemcsak rendkívüli anyagi eredményt jelentene az államháztartás számára, de kimondhatatlanul nagy megnyugvására szolgálna a gazdasági nyomoruságtól felzaklatott lelkeknek is.

Magyarországról nem vonták vissza a külföldi hiteleket és rövidesen megkapjuk a kölcsönt is

Wekerle pénzügyminiszter ismertette a pénzügyi helyzetet az egységspárt értekezletén

A miniszterelnök hiúségesen kitart a kisgazdátársadalom politikai szövetsége mellett

Budapest, július 24.

A Keresztény-keresztény kisgazda, földműves és polgáripárt ma este Pesthy Pál elnöklésével értekezletet tartott, amelyen a kormány részéről Bethlen miniszterelnök, Karolyi külügyminiszter, Mayer János földművelésügyi miniszter, Szeitovszky belügyminiszter és Wekerle pénzügyminiszter jelent meg.

Pesthy Pál miniszterelnök lelkes üdvözlő szavai után gróf Bethlen István emelkedett szólásra.

Bethlen a kisgazdapolitikáról

— Bizom benne, — mondotta a miniszterelnök, — hogy sikeres munkát fogunk végezni ebben az országgyűlési ciklusban is. Sajnákozással emlékezem meg arról, hogy többen kisgazda képviselőtársaim közül kimaradtak. Kimaradásuk nem jelenti azt, hogy ennek a pártnak politikai irányában változás állana be. Nem jelenti azt, hogy ez az összefogás, amely ezelőtt tíz évvel a magyar társadalom különböző rétegei, a magyar intelligencia, a történelmi osztály és a kisgazdatársadalom között politikai téren és az én személyem s Nagyatádi Szabó István személyén keresztül végbement, esorbát szenvedne. Mentől keve-

sebben vannak jelen kisgazdátársaim a pártnak, annál inkább érzem a kötelezettséget, hogy azokat a politikai elveket, azokat a gazdasági törekvéseket, amelyeket a párt annakidején zászlójára tűzött, együttes erővel diadalra vigyük. Vannak olyanok, akik egyoldalú osztálypolitikában látják a magyar kisgazdátársadalom érvényesülését, pedig az utóbbi felfogástól úgy én, mint a kisgazdátársadalom mindig távol állunk és távol állott elsősorban

Nagyatádi Szabó István. Ahhoz a politikához hű maradok, amelyet eddig követtem. Arra töreksem és arra fogok törekedni, hogy a kisgazdátársadalom jelentőségét a következő időben is hatékonyan előtérbe helyezzem és alátámasszam jogos értékeit, amelyek a haza érdekével azonosak lévén, a magyar társadalom virágzását és boldogulását elősegíti. (Hosszantartó taps és lelkes éljenzés.)

A miniszterelnök a defetizmus ellen

— Nehéz gazdasági helyzetben élünk, amellyel szemben csak az energikus cselekvés, a meg nem hátrálás az akadályok előtt, a bölcs megfontoltság, ezzel együtt az elszántság is kell, hogy ezt a nemzetet cserben ne hagyják, még akkor sem, ha kivételes esz-közökkel és rendszabályokkal kell alátámasztani érdekeit. Kétségtelen, hogy olyan intézkedéseket is kell tennünk, amelyek a párt népszerűségét erősen csorbítják. Azonban ez a párt a maga népszerűségének feláldozásában mindig bőkezű volt és sohasem riadt vissza olyan intézkedések megtételétől, amelyek momentán talán az ország egyes lakóinak szem előtt feleslegesek voltak, de

utólag mindig alkalmasak és elkerülhetetleneknek bizonyultak és végeredményben igazolták a pártot. A feltornyosult nehézségektől nem szabad visszariadni, vezetni kell tudunk ezt az országot, mert ha nem vezetjük, akkor khaosz áll elő. Én ma azt a tiszteletteljes kérést intéztem az összes pártok vezetőihez, hogy abban a vitában, amelyet a pénzügyminiszter ur által ismertendő törvényjavaslat tárgyalása során lefolytatunk, egyrészt gondoskodjanak arról, hogy lehetőleg gyorsan válják törvényvé ez a javaslat, másrészt, hogy lehetőleg kevés szóval vegyen részt a vitában. Inkább az elvi szempontok domboríttassanak ki vezérszónokuk útján, to-

Mai számunkban kedvezményes jegyszelvény a Margit-strandfürdőbe és a Városi Uszodába.

16 oldalas lap ára 10 fillér

vább, hogy kerüljék a felszólalók minden olyan kijelentést, amely kifelé az ország hitelét, be-

felé pedig az ország bizalmát megrendítenék.

A pénzügyminiszter beszéde

A párt tagjai hosszantartó lelkes éljenzéssel fogadták a miniszterelnök beszédét. Ezután Wekerle Sándor pénzügyminiszter ismertette az új felhatalmazási javaslatot.

A spekuláció kényszerített intézkedéseire

Kifejtette, hogy a világgazdaság események következtében a külföldi tőke elvesztette bizalmát a középeurópai államokkal szemben és az adott rövidlejáratú hiteleket pedig nem hosszabbítja meg. A Credit-Anstalttal kapcsolatos osztrák események különösen káros hatással voltak az országra. Felhasználták az osztrák bank bukását a kontreminőrök is, akik miután sikeres vállalkozásukat részben learatták, székhelyüket áttették Budapestre

és különböző hírek terjesztésével nyugtalanságot igyekeztek terjeszteni. Ez a bizalmatlanság a közönség egy részében bizonyos nyugtalanságot keltett s olyan mértékben fenyegettek bennünket, hogy ezt a kérdést komoly mérlegelés tárgyává kellett tennünk, különösen azon a napon, amelynek éjjelén azt a bizonyos három napos bankszünetet elrendeltük, aggasztó jelenségek mutatkoztak. Nehéz szituáció előtt álltunk, mert teljes tudatában voltunk arra, hogy egy ilyen három napos bankszünet után átmeneti intézkedésekre van szükség, amelyek mindaddig fognak tartani, amíg meg nem erősödünk valamely külföldi kölcsön útján, vagy amíg az internacionális helyzet lényegesen meg nem javul.

Igéretet kaptunk kölcsönre és a külföldi hitelek visszavonása sem fenyeget

A kölcsönt nem kaptuk meg és a londoni atmoszféra sem volt alkalmas arra, hogy ilyen kölcsönt felvegyünk. Közben elértük azt, hogy ígéretet kaptunk arra, hogy kölcsönünk ügyét rendezik, mihelyt a londoni tárgyalások véget érnek. Ugyanakkor a mi bankjaink is lépéseket tettek, hogy rövidlejáratú külföldi hiteleinket ne vonják vissza. Ezek a lépések az az eredménnyel jártak, hogy a londoni bankok, továbbá a nálunk legjobban érdekelt tíz amerikai bank és a francia bank is hozzájárult a meghosszabbításhoz és remény van arra, hogy a tárgyalások jó mederben folyjanak más pénzügyi intézményekkel is. Ez azt jelenti, hogy a mi valutáris helyzetünk lényegesen javult a tekintetben, hogy a külföldi hitelek visszavonásának veszedelem elmúlt és hogy a külföldi kölcsönnek a közeli jövőben való sikeres felvé-

telére minden reményesség megvan. Nem akarok itt nagy optimizmust hirdetni, hanem realisan a helyzetet feltárni. A magyar kormány ebben a kérdésben rövidesen igazolva lesz és kétségtelen, hogy azok az államok, amelyek kormányintézkedést nem tettek, most kénytelenek lesznek ilyen intézkedéseket tenni, de már csak akkor, amikor gyengülésük megkezdődött.

Szaporítják az állam forgókövét

Részletesen ismertette ezután a törvényjavaslatot, ennek során utalt a benyújtott törvényjavaslatiakra arra az intézkedésére, — hogy a kormány a jelzálogilag biztosított illetmények ellenértéke fejében kincstári utalványokat bocsáthasson ki, amelyek azután megfelelő módon értékesíthetők. Erre az intézkedésre azért van

szükség, mert kevés az állam forgóköve, agrárállamban pedig forgóköve nélkül nem lehet rendszeresen vinni az államháztartás menetét. Az állam nem forszírozhatja az adók behajtását olyan hónapokban, amikor a gazdaközönség nem fizetőképes. Behatóan ismertette a folyó költségvetési év várható alakulását és a megtakarítási lehetőségeket. Hangsúlyozta, hogy az alkotási vágyak úgy az állammal, mint a közületekkel meg kell állniok, félre kell tenni ezeket a terveket jobb időkre, amikor megvalósítható. Hosszu, vagy rövidlejáratú hitelt csak rendezett államháztartás kaphat. — Mihelyt sikerül hosszulejáratú kölcsönrel új vérkeringést vinni a közgazdasági életbe, nem lesz továbbra szükség az államháztartás bevételi oldalának emelését szolgáló intézkedésekre.

Megvédi a magyar valutát

Végül újból hangsúlyozta, hogy a kormány intézkedéseinek egyedüli oka az volt, hogy védje a magyar valutát, megvédi azokat, akik bizva a pengőben, betétjeiket helyeiken hagyják, gondoskodni fog arról, hogy azok járnak jól, akik nem sábotak, akik nem helyezték a maguk létérdekét az országos érdek elé. Reméli, hogy a viszonyok a közel jövőben enyhülni fognak. — A kormány azonban a pengőt mindenképpen meg fogja védeni.

A pénzügyminiszter szavait a megjelentek általános helyesléssel fogadták, majd a törvényjavaslatot elfogadták.

Patacsi Dénes megköszönte a miniszterelnöknek a kiszegadról mondott szavait és hangoztatta, hogy a kiszegadarsadalom megingathatatlanul csoportosul Bethlen István gróf köré.

Schandl Károly felszólalására Máyer János földművelésügyi miniszter kifejtette, hogy az aszály- és jégkárosultak megsegítéséről a kormány már a legközelebbi időben konkrét határozatot hoz.

Ezzel az értekezlet véget ért.

a gazdaközönség ne siessen az eladással.

— Lehet a bolettát kritizálni, de hogy a magyar gazda 6 pengővel többet kap a buza mázsájáért, az olyan biztos, mint kétszer kettő, négy. A boletta egyharmadát sem teszi azoknak a vámoknak, amiket a külföld alkalmazott és kérdezem: ha ez nem lenne, hívá jutnánk?

A kenyér áralakulása napirenden van, rajta tartjuk a kezünket és semmiesetre sem engedjük, hogy olyan kenyérárak legyenek, amelyek a buza árával nincsenek összhangban.

A gazdaközönség ne siessen az eladással

Sauerborn Károly: Figyelmezteti a minisztert, hogy 200 eszélyből álló hajónarkot indítottak el Jugoszláviából Bécsbe. Megjint meg fognak előzni bennünket. Arra vonatkozóan a gha tud a miniszter tanácsot adni, hogy mikor adjon el a gazda. Rész-kirozott dolog tanácsot adni.

A bolettát úgy a kiszegadák, mint a nagygazdák gazdaellenesnek tartják. A boletta nem más, mint burkolt adóbehajtás. A környező államokban is annyi a buza ára, mint nálunk, pedig nincs boletta, nincs ez a egzatura és adminisztráció, ami a bolettával együtt jár. A miniszter választást nem veszi tudomásul.

Bud János: Nem lehet kifogást emelni a védővámrendszer ellen, amikor a mezőgazdaság világválságban van és mindent meg kell tenni a magyar mezőgazdaság megmentésére. Ebbe a kérdésbe nem szabad politikát belevinni. A nagyközönség 99 százaléka helyeselné fogja a bolettát. (Nagy zaj a baloldalon.)

— Azt nem! — kiáltozzák.

Bud János: Az ipari cikkek árának megjavítása mellett meg kell tartani a buza árát is. A bolettával a kistermelő fel van mentve az adózás alól. Minden erővel törekedünk kell a mezőgazdaság megmentésére.

Le kell térni a pusztá buzatermelésről

Sauerborn Károly: A kiszegadára nem vonatkozik a boletta, mert csak annyi búzát termel, amennyi neki és családjának szükséges és nem ad el. A búzával az exportra mindig ráfizetünk. Azt kell emelni, amiből behozatalra szorulunk. Le kell térni a pusztá buzatermelésről. (Zaj az egyes pártok között.)

Sauerborn Károly: A legnagyobb segítség az, ha elengedik a földadót.

Bethlen miniszterelnök: Ki fogja azt megfizetni?

Sauerborn Károly: Itt van a kartelek megrendszabályozása. Az iparcikkek árának alkalmazkodni kell a való élethez.

A Ház ezután a kereskedelmi miniszter választát tudomásul vette. A Ház ülése tízenkét órákor véget ért.

Ausztria 4,6, Itália 4 millió mázsa búzát vesz át Magyarországtól

Közgazdasági vita a búzaválságról és a bolettáról a kereskedelmi miniszter és egy interpelláló képviselő között

Budapest, július 24. A képviselőház tegnapi ülésén Wekerle Sándor pénzügyminiszter be-terjesztette a felhatalmazási törvényjavaslatot és kéri, hogy a Ház mondja ki rá a sürgősséget. A Ház a javaslat tárgyalására kimondja a sürgősséget.

Interpelláció a búzaválságról

Sauerborn Károly sürgős interpellációt mond el a búzaválságról. Egy hét alatt három pengővel ezett a buza. A tegnapi árszék hatvan fillér volt. A nagy pénzhiány okozza a búzaválságot. A gabonakereskedők pénzhiány nem tudnak vásárolni. Elmulasztottuk, hogy elsőnek vigyük ki a külföldre a búzát. Még most is érezni a boletta káros hatását.

Ha a gazda nem jut pénzhez, az egész közgazdasági élet megérzi. — Válaszolt a kereskedelmi miniszter, mit hajlandó tenni az ellen a kormány, hogy a buza katasztrófális árszékét megakadályozza és hogy a buza magas sikerértalmának megfe-

lelő legyen a kenyér minősége és ára.

Vita a bolettáról

Bud János kereskedelmi miniszter: A kormány is állandóan figyelemmel kíséri ezeket a piaci jelenségeket, amelyek nem egészen indokoltak. — Tény, hogy az utolsó napon a buza ára esett, ez azonban átmeneti ár-alakulás, amely semmiesetre sem jelenti a buza árát a jövőre nézve. A pénzforgalom korlátozása valóban kihatással volt a buza áralakulására. A kereskedelem nehezebben vásárol, de a tárgyalások már folynak a Nemzeti Bankkal és az érdekelt pénzügyi körökkel. Idősebb, hogy a kereskedelem pénzzel ellátassék és az akadály elháríttassék a buza értékesítése elől.

A mai piacaink: a körülöttünk lévő államok. Ausztriával már létrejött a meggyezés, hogy 4,6 millió métermáza búzát átvesz, az orosz meggyezés aláírás előtt áll és további négy millió mázsáról szól a meg-

van a reményünk, hogy Németországgal is létrejön a szerződés.

Közgazdasági érdek kívánja, hogy

Sortüzzel agyonlöttek két orosz apácát az oláh határon

Bukarest, július 24. Oroszországból nemré kétfő apácát szökött át az oláh területre. A véges bizottság rendelkezése folytán az apácáknak vissza kellett térni Oroszországba. Amikor az őket szál-

lító szovjetcsónak az orosz partot elérte és ott kikötötték, az orosz járőr partraszállt és onnan sortüzzel adta a csónakban maradt két apácára. — Mindkettőt agyonlöttek. A kegyetlen jelenetet az oláh parton levő községek lakói végig nézték.

Kirándulók figyelmébe!

Hajduzoboszlói fürdőzők találkozója a

Hangya, 'Liliom' vendéglője

Hűvös kerthejlesztés! Jégbeütött ita'ok!

Kifűző házi koszt!

Pártfogást kér Szabó Mihály

A kormány kivételes intézkedései azt célozzák, hogy a német és osztrák gazdasági válság ne csapjon át Magyarországra

A felhatalmazási törvényjavaslat vitája a képviselőház pénzügyi bizottsága előtt - Wekerle pénzügyminiszter felvilágosításai a külföldi pénzpiac alakulásáról

Budapest, július 24.

A Ház pénzügyi bizottsága Ivády Béla elnöke alatt pénteken délután 4 órakor kezdte meg a gazdasági és hitelélet rendjének, továbbá az államháztartás egyensúlyának biztosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. A bizottság ülésén a kormány részéről megjelent Bethlen miniszterelnök, Wekerle pénzügyminiszter, Vargha Imre és Jakab Oszkár államtitkárok.

A felhatalmazási törvény ismertetése

A javaslatot Temesváry Imre előadó ismertette és rámutatott arra, hogy bár Magyarország gazdasági életét sikerült az általános európai helyzet mellett is súlyosabb gazdasági válságoktól megóvni, mégis a német és osztrák gazdasági életben kiéleződött válság szükségessé tette, hogy annak esetleges káros kihatásaitól a magyar gazdasági élet mentesítessék. Ez indította a kormányt az elmúlt héten arra, hogy a pénzforgalom korlátozásáról szóló rendeletet kiadja. Miután a kormánynak ez intézkedések megtételékor nem volt alkalma a törvényhozástól felhatalmazást kérni, annál kevésbé, mivel az új országgyűlés még nem alakult meg, ezért szükségessé vált a korábbi intézkedések törvényesítése. A javaslat elfogadását kérte.

A szándék helyeslik a megtett kényszerintézkedéseket

Buday Dezső helyesli, hogy a kormány a szükségrendeleteket abban az időben adta ki, amikor még a körülöttünk levő országokban beállott gazdasági nehézségek kihatásai Magyarországra nem csaptak át. Felhívja a kormányt, hogy a kormány figyelmét arra, hogy kellő garancia mellett, különösen a vállalkozók részére mindenkor rendelkezésre bocsáttassanak azok az összegek, amelyek a munkásság bérfizetésére feltétlenül szükségesek. A javaslatot elfogadta.

Orffy Imre szerint a törvényjavaslat lényege bizonyos formai biztosítékok mellett a törvényhozási hatáskör átruházása a kormányra. A törvényjavaslatot helyesli és azt elfogadja.

Lakatos Gyula fejtegeti, hogy a gazdasági életben tárgyi elváltozások nélkül is ideges hangulat lett urrá Európa nagyrésztében, ennek körülményeit szenvedjük el mi is, anélkül, hogy a mi gazdasági helyzetünk ezt indokolta volna. Fokozni kell a közpénzügyi forgalomnak a közönségre való kényszerítését.

Farkas István a törvényjavaslatot nem tartja elfogadhatónak, mert az a fogyasztás csökkentését és ennek folyamánvaként a munkanélküliség növekedését idézi elő.

Schandi Károly a betétek kezelésénél a mezőgazdasági üzemek részére ugyanolyan elbánást kér a kormánytól, amint az ipari és kereskedelmi üzemek élveznek a betétek kivétele tekintetében. A magyar közvélemény fegyelmelt és bizik az ország hitelének és pénzének stabilitásában. Különösen áll ez a falusi népre, amelynek hitelszövetkezeteiben teljes a bizalom az ország jövője iránt. Snowden angol pénzügyminiszter szavaira hivatkozik és óvja a törvényhozókat a felesleges és éles nyilatkozatoktól, amikor ma egy ségre és együttműködésre van szükség. Inkább az állami kiadások csökkentéséről kell gondoskodni, szigorú eréllyel, mint a bevételek fokozására. A javaslatot elfogadja.

Eber Antal helyesli a megtett kényszerintézkedéseket, — mert könnyebb a felelősséget vállalni a történt intézkedések által okozott bajokért, mint azokért a beláthatatlanul súlyos következményekért, amelyek ilyen intézkedések elmaradásából következhetnek volna. Helyesli az állami kiadások tervbevétt csökkentését, arra kéri a kormányt, hogy a közterhek emelésétől tekintsen el, mert a közterhek, amelyek eddig a nemzeti jövedelem 25%-át emésztették meg, ma már a nemzeti jövedelem 35%-át teszik. Ezt pedig a társadalom nem bírja el.

Meg kell akadályozni a vidéki buzaár lenyomását

Marschall Ferenc hangoztatja, hogy minden eszközzel meg kell

Wekerle pénzügyminiszter az országos bizottság feladatáról

Wekerle pénzügyminiszter kijelentette, hogy a kiadások csökkentése terén mindig addig mentünk el, ameddig az egyensúly fenntartása érdekében szükségesnek látszott. Ezen az alapon épült fel a folyó évi költségvetés is. Ennek az összeállítására óta eltelt hat-nyolc hónap, azonban a gazdasági helyzetben olyan eltérések álltak elő, amelyeket előre látni nem lehetett, de idejében kellett gondoskodni arról, hogy azok ne vezessenek a költségvetés deficitjére. Az országos bizottság feladata lesz, hogy az elérhető megtakarításokkal a legkeményebben foglalkozzék. — Ezeknek a kérdéseknek megoldása, valamint gazdasági és hitelélet rendjének fenntartása céljából szükségesnek mutatkozó intézkedések a bizottságban az országos bizottság közbenjöttével történhetnek meg, mert a törvényhozás rendszeres eljárás mellett ilyen intézkedés kiadása legalább 10—12 napot venne igénybe.

Az fog jól járni, aki a bittétjét bent hagyja a bankban

A miniszter a továbbiak során a külföldi pénzpiacokon az utóbbi időben bekövetkezett eseményeket ismertette. Hangsúlyozta, hogy a külföldi részéről a rövidlejáratú hitelek

akadályozni a vidéki 8—9 pengős buzaárakat. Az államháztartás egyensúlyának biztosítását főleg az állami díjazások csökkentésével lehet elérni. A közszolgáltatások felemelésére ma alig lehet gondolni. A személyi kiadások csökkentése eredményesen csak intézmények megszüntetése révén érhető el. A kis törvényhatóságok egyszerűsítésének kérdését feltétlenül napirendre kell tűzni. A javaslatot elfogadja.

Farkas Tibor a felhatalmazás egy évi időtartamát igen hosszúnak tartja. A mezőgazdasági termékek értékesítési nehézségeit elsősorban a pékforgalom korlátozásában látja, ennélfogva intézkedéseket sürget a terméserkécsítés nehézségeinek elhárítására. A javaslatot nem fogadja el.

Akik nem fogadják el a javaslatot

Biró Pál szerint a váltók beváltására vonatkozó általános moratórium az elérendő cél tekintetében károsnak mutatkozik.

Wekerle Sándor: A holnapi rendelet ezen szegíteni fog.

Rassay Károly kijelentette, hogy egyes magyar intézetek megmentése végett nem szabad az egész gazdasági életet megbénítani. Nem fogadja el a törvényjavaslatot.

Fabinyi Béla szükségesnek tartaná a bankokra való bizalom és az általános közhangulat szempontjából, ha a kormány még a mai napon a bizottsági ülésen nyilatkozatot tenne arra nézve, hogy a bankoknál levő magánvagyonbetéteket egyáltalán érinteni nem fogják.

visszavonásának megszüntetése tekintetében már is történtek határozott lépések, hogy a megkezdett tárgyalások a német helyzet megoldása után már gyorsabban lesznek folytathatók és a kölcsön felvételének nem lesz akadálya. Ismételt kijelenti, hogy a kormány a bevételeket semmi körülmények között és semmiféle célra nem fogja igénybe venni, hanem azokat feltétlenül meg fogja védeni. Az így jól járni, aki betéteit a pénzügyintézeteknél behagyja. Reméli, hogy a közönség nyugalmát továbbra is meg fogja őrizni, annál is inkább, mert a kormány a visszaéléseket feltétlenül megtorolja. Hangsúlyozza, hogy a kormány mindent megtesz abban az irányban is, hogy az átmeneti intézkedések tartama alatt a gazdasági életben fennakadás ne álljon be.

Két új rendelet

Ezt a célt szolgálja a ma kiadott két rendelet is, amelyek közül az egyik a gabonavásárlást kívánja megkönnyíteni azzal, hogy a kiválságos gabonakereskedőknek a pénzügyintézeteknél elhelyezett betéteit gabonavásárlás céljaira felszabadítsa és egyúttal lehetőséget nyújt arra, hogy a pénzügyintézetek a gabonakereskedők

részére gabonavásárlás céljára hiteleket nyuítsanak.

A második rendelet lehetővé teszi, hogy a váltóadósok a pénzügyintézetek által leszámított és lejárt váltók rendelkezésére a pénzügyintézeteknél levő betéteiket szabadon felhasználhassák. A miniszter felszólalásában végül néhány észrevételre válaszolt.

A bizottság tárgyalását holnap délután folytatja.

A gazdasági és hitelélet rendjének és az államháztartás egyensúlyát biztosító törvényjavaslat szövege

A gazdasági és hitelélet rendjének és az államháztartás egyensúlyát biztosító törvényjavaslat szövege

A képviselőház pénteki ülésén vették tárgyalás alá a gazdasági és hitelélet rendjének, továbbá az államháztartás egyensúlyának biztosításáról szóló törvényjavaslatot.

A négy fejezetből és tíz szakaszból álló törvényjavaslat

első fejezete

a gazdasági és hitelélet rendjének biztosításáról szóló és 1. szakasza szerint az országgyűlés jóváhagyja a minisztériumnak azt a rendelkezését, amelyel a pénzügyintézetek pénztárainak az 1931. évi július 14., 15. és 16. napján zárva tartását elrendelte, jóváhagyja továbbá mindazokat a magánjogi, büntetőjogi és eljárási rendelkezéseket, amelyeket a miniszterium vagy valamelyik miniszter az elrendelt bankszünetnapok következtében szükségessé vált rendelkezésekként tett.

A minisztérium, illetőleg a rendelet kibocsátó miniszter a most jóváhagyott rendelkezéseket kiegészítheti, módosíthatja, hatályon kívül helyezheti és a szükséges átmeneti szabályokat megállapíthatja.

A 2. szakasz alapján a minisztérium mindaddig, amíg azt a gazdasági és hitelélet rendjének megóvása szükségessé teszi, rendelettel magánjogi és eljárási, ugyancsak a törvényhozás hatáskörébe tartozó egyéb rendelkezéseket is tehet.

A 3. szakasz szerint az 1. és 2. szakasz alapján kiadott rendeletekben foglalt rendelkezések megszegését a minisztérium kihágással nyilváníthatja, az ily kihágás büntetését két hónapig terjedő elzárásban, a pénzbüntetés legmagasabb összegét pedig a vétéségre megállapított összegig, vagyis nyolcezer pengőig terjedően állapíthatja meg.

Ily kihágás miatt a büntetőeljárás egy év alatt, a kiszabott büntetés pedig két év alatt érvényesül.

A második fejezet

az államháztartás egyensúlyának biztosításáról szól.

Ebben a 4. és 5. szakaszok alapján utasítatik a minisztérium, hogy egyrészt az állami kiadások csökkentése, másrészt az állam bevételek fokozása érdekében — amennyiben szükséges, esetleg a közszolgáltatások törvényben megállapított mértékének felemelésével és új közszolgáltatások elrendelésével is tegyen meg minden intézkedést, amey szükséges arra, hogy az államháztartás egyensúlya biztosítható legyen.

A kiadások csökkentése érdekében különösen felhatalmaztatik a minisztérium arra, hogy:

a) az 1931—32. évi állami költségvetésben megállapított kiadásokat a lehetőséghez képest csökkentse és a közszolgálati alkalmazottakra vonatkozóan megállapított új létszámokra való átterét 6 évnél lehetőleg rövidebb idő alatt hajtsa végre.

Utasítatik a pénzügyminiszter, hogy a közszolgálati alkalmazottak nyugdíjállítására, valamint az özvegyeik és árvaik ellátására vonatkozó jogszabályok módosítása tárgyában, a nyugdíjterhek csökkentése céljából, a folyó naptári

éven törvényjavaslatot terjeszsen elő.
Az állami kiadások csökkentése érdekében a 4. § alapján foganatosított intézkedéseket megfelelően alkalmazni kell az önkormányzatok háztartásában is.

A 6. szakasz felhatalmazza a pénzügyminisztert, hogy az államnak illetékhátralékokból származó részben jelzálogi is biztosított követeléseirej s az időről-időre, a szükséges képest kamatozó pénztárjegyeket vagy kincstári váltókat adhasson ki és az ily pénztárjegyeket vagy váltókat mindenkor legfeljebb az illetékhátra-ék erejéig forgalomban tarthassa.

A harmadik fejezet

az országgyűlés ellenőrzési jogára vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza.

A 7. szakasz szerint azokban az esetekben, amelyekben a miniszterium a jelen törvény alapján olyan intézkedést szándékozik tenni, amely felől a határozás az ország alkotmánya értelmében a törvényhozás hatáskörébe tartozik, a tervezett intézkedést az országgyűlés mindkét házából a kitanuló országos bizottságnak előzetesen bejelenteni köteles.

Szükség esetében azonban a miniszterium az e kerülhetetlenül sürgős intézkedést a bejelentés előtt is megteheti, de az ilyen intézkedésről egyidejűen köteles értesíteni az országos bizottság elnökét, aki a bizottság összehívása iránt haladéktalanul intézkedik.

Az országos bizottság

Az országos bizottság 33 tagból áll, akik közül 22 tagot az országgyűlési képviselők sorából az országgyűlés képviselőháza, 11 tagot pedig a felsőházi tagok sorából az országgyűlés felsőháza választ. Az országos bizottság az országgyűlés elnöpe alá, valamint annak esetleges feloszlata után is működik, utóbbi esetben addig, amíg az új országgyűlés nem intézkedik. Az országos bizottság a képviselőház, illetőleg a felsőház által kiküldött tagok sorából egy-egy elnököt, továbbá egyenlő számban elnökhelyetteseket, előadókat és jegyzőket választ.

Az országos bizottság a tanácskozási részvételre olyan szakértőket is meghívhat, akik az országgyűlésnek nem tagjai. Az ilyen meghívottaknak szavazati joguk nincs.

Az országos bizottság hatásköre arra terjed ki, hogy a miniszterium által terbevetett intézkedés helyességét és célszerűségét megvizsgálja és arra vonatkozólag véleményét nyilvánítsa. Az országos bizottság a miniszteriumtól felvilágosításokat kérhet, amelyeket a miniszterium köteles megadni, javaslatokat tehet úgy a miniszteriumnak, mint a országgyűlésnek és a jelen törvény végrehajtása körében kívánatos és célszerű intézkedésekre, végül javasolhatja az országgyűlésnek a jelen törvény végrehajtása körében a miniszterium felelősségére vonását.

Az országos bizottság működése az országgyűlésnek a miniszteriummal szemben fennálló ellenőrző és felelősségre vonó jogkörét nem érinti.

Az országos bizottsághoz tett bejelentés, a bizottság tárgyalása vagy a bizottság határozata nem akadályozhatja meg azt, hogy a miniszterium, illetőleg az intézkedésre jogosított miniszter a terbevetett rendelkezéseket életbeléptesse vagy a szükségesnek ítélt intézkedéseket megtegye.

A 8. szakasz alapján a miniszterium a jelen törvény alapján tett rendelkezéseiről az országgyűlésnek jelentést tenni köteles.

A negyedik fejezet

a büntetőjogi és életbetéptető rendelkezésekről szól.

A 9. szakasz szerint, aki a gazdasági helyzetet vagy a hiteléletet érintő válsághirt kóhól, vagy valótlan ily hirt terjeszt, — amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — vétség miatt egy évig terjedhető fogházzal büntetendő.

A 10. szakasz szerint ez a törvény kihirdetésének napján lép életbe és

azoknak a rendelkezéseknek a hatálya, amelyek felelősséget a miniszteriumot, illetőleg az érdekelt minisztereket arra, hogy olyan intézkedéseket is tessenek, amelyek felől a határozás az ország alkotmánya értelmében a törvényhozás hatáskörébe tartozik, az

1932. évi június hó végéig megszűnik.

E törvény végrehajtásával a miniszterium, illetőleg az érdekelt miniszterek bizatnak meg, akik a szükséges intézkedéseket a pénzügyminiszterrel egyetértően teszik meg.

Az angol sajtó nincs megelégedve a londoni konferencia eredményével

Franciaország egy tizedet sem engedhet álláspontjából

London, július 24.

A francia és a német államférfiak ma délelőtt 11 órakor a calaisi vonattal elutaztak Londonból. Brüning és Curtius, valamint Laval és Poncet együtt utazik és így Calaisig alkalmuk van megbeszélni, hogyan folytatják a jövő hetekben a német-francia megbeszéléseket.

Ugyanezen a vonaton utazott el Londonból Venizelosz görög miniszterelnök is. Briand már korábban elutazott Londonból másik vonattal.

Sikert vagy kudarcot jelent-e az eredmény

London, július 24.

Az angol sajtó véleménye és ítélete a londoni konferenciáról nem egységes. A Times egyáltalában nincs megelégedve a tanácskozás eredményével és szerinte túlmérsz volna az az állítás, hogy a konferencia határozatai a modern államférfiak tekintélyét növelték. A nemzetközi bankokhoz egy héttel ezelőtt és minden konferencia nélkül is elküldhették volna azt a felhívást, hogy ne vonják vissza a hiteleket Németországból.

Amit a világ hiába várt, a hatalmak nyílt és őszinte elhatározása, hogy a baj gyökerét, a revíziós és a reparációs kérdést megtárgyalja, nem következett be. A két döntő kérdésnek nyílt tárgyalása vagy ennek a tárgyalásnak az ígérete is elegendő lett volna, hogy levezesse a villámokat, amelyek Európa sötét, borús égboltján e pillanatban cikáznak. A Daily Telegraph kiemeli, hogy azok, akik a konferenciától kézzelfogható eredményeket vártak, nagyon csalódtak. Amit a konferencia határozatai tartalmaznak, az nem nagyon imponáló és nagyon kétséges, hogy elegendőnek bizonyul-e a válság levezetésére.

A Daily Herald szerint a konferencia igenis elérte azt, amit a szűkre szabott keretek között elérnie lehetséges volt; a segély, amit Németországnak adnak, természetesen csak átmeneti jellegű, a végleges megoldást csak ezután kell keresni. Mindenesetre meg kell oldani a válságot, nehogy Európa tönkremenjen. A Morning Post meglehetősen meg van elégedve az eredménnyel. A konferencia annyit ért el, amennyit e percben el lehetett érni, bár óvatossan ügyelt arra, hogy a bajok gyökeréhez ne nyúljon.

A Daily News Chronicle tiltakozik az ellen, hogy a konferencia eredményeit kudarcnak minősítsék és különösen azt emeli ki, hogy Németország és franciaország közelebb került egymáshoz

mint valaha s ennek döntő jelentősége van Európára.

A francia lapok a londoni eredményről

Páris, július 24.

A londoni értekezlet záróüléséről és határozatairól valamennyi lap több hasábos tudósításban számol be. A Petit Parisien megállapítja, hogy a német delegációt nem érte Londonban semmi csalódás és meglepetés, mert hisz jól tudta már Londonba való utazásakor, hogy hosszulejárata hitelről nem lehet szó.

Az Echo D' Paris annak a eredményének ad kifejezést, hogy

Folynak az előkészületek az augusztus 2-iki debreceni csata emlékének megünneplésére

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Mint minden évben, az idén is ünnepélyes keretek közt ünneplik a város közönsége a debreceni csata emlékét, amely 1849 augusztus másodikán, tehát 82 esztendővel ezelőtt folyt le Nagy Sándor honvédtábornok serege és az orosz sereg között. Az ünnepély előkészítését a város közművelődési ügyosztálya, illetve dr. Kupinszky Sándor allegyző végzi, aki már megtette az előzetes intézkedéseket. Az ünnepi beszéd elmondására felkérte dr. Diószeghy Mihály református lelkész, aki nagy örömmel vállalta a megtisztelő feladatot. Mindenesetre nagyon fájó, hogy a

Franciaország és Németország között sikerül olyan alapot teremteni a megértésre, amilyenről még nemrégiben álmolni sem mertek volna.

A francia sajtó által a tizenégy napos diplomáciai tárgyalásokról felállított egyenleg nem teljesen egyöntetű. Mindenesetre egységesek a lapok abban, hogy a konferencia által elért technikai és gyakorlati eredmények rendkívül soványak.

Fantasztikus terv német-francia vámunióról

Páris, július 24.

Plan francia folyóirat külön kiadást adott Párisban, amelyben azt ajánlja — hogy Franciaország és Németország között lényeges fedaratiót építsenek ki, mégpedig a következő alapon:

1. Vámunió Németország és Franciaország között. 2. Politikai unió (Anschluss) Franciaország és Németország között, amelynek kiegészítője lenne a haladéktalan és teljes katonai leszerelés. 3. Pénzügyi egység, — vagyis közös valuta megteremtése, amelyet a francia bank és a német birodalmi bank együttes aranykészletével biztosítanának.

debreceni csata emlék-oroszlánját a hősök mauzoleumának építése miatt lebontották — erről tegnapi számunkban részletesen beszámoltunk — és így a koszorúk elhelyezésére más helyet kell keresni, hogy azután az emlékmű utabbi felállítását után oda vitessenek át.

A Hősök temetőjének nagy terét már teljes egészében igénybe vette az építkezések megkezdésének előkészítése, így arra is megoldást kell találni, hogy a kényszerhelyzet következtében hol tartsák meg az ünnepélyt és milyen utvonalon vonuljon fel a tradicionális ünneplő menet?

Egy hét alatt kijavítják a megsérült Justice for Hungaryt

Endresz és Magyar először Rothermere lordhoz repül s azután tesznek körrepülést Magyarországra felett

A bicskei landolásnál megsérült Justice for Hungary-t a csepeli Weiss Manfréd-gyárban ma kezdik javítani. A gyár mérnökei kívül a Magyar Aero Szövetség megbízásából Lampich Árpád mérnök, az ismert sportrepülő is résztvesz a javítási munkálatokban. Azt remélik, hogy egy héten belül sikerül a gépet teljesen rendbehozni és akkor Endresz György és Magyar Sándor végre eleget tehet azoknak a meghívásoknak, amelyek őket Magyarországra különböző városaiiba hívták. Az országos körrepülés előtt azonban Endreszék Londonba repülnek a Justice for Hungary-n, ahol lord Rothermerenél tesznek látogatást: megköszönik a tizezer dolláros díjat, amelyet csütörtök délután adott át nekik a lord megbízásából gróf Bethlen István miniszterelnök.

Endresz Györgynek az ünnepléseken kívül még egy sereg kedves elfoglaltsága akadt. Az utóbbi napokban szinte minden nap

akadt egy-egy kérés levél, amely a bravuros pilótát arra kéri fel, hogy legyen keresztapa. Endresz nem tért ki a meghívások elől és szívesen vállalta az újszülött Gyurkák keresztapaságát. Az első ilyen Gyurka-keresztelő ma délután 4 órakor lesz.

Szekszárd készül az óceánrepülőök ünneplésére

Szekszárd, július 24.

Szekszárd város polgármestere Budapest felkereste Magyar Sándor Szekszárd város szülöttjét és őt Szekszárd közönsége nevében üdvözölte. — Megkérte, hogy Endresz Györggyel és Szalay Emillel együtt körrepülésük során repüljenek el Szekszárdra, ahol a város közönsége ünnepelni kívánja őket. Megkérte, hogy legyenek ez alkalommal a város vendégei. Ugy Magyar Sándor és Endresz György, valamint Szalay Emil is megígérték, hogy lemennek Szekszárdra.

FÉLEURÓPÁN KERESZTÜL

Dr Ecsedi István kilencezer kilométeres útja Debrecenről az északi Jeges tengerig és a párisi gyarmatügyi kiállításon keresztül vissza Magyarországra

A Déri múzeum igazgatója saját költségén rendezte be a finn Nemzeti Múzeum magyar osztályát — Két hónapos tanu.mányútján adatokat gyűjtött új könyvéhez

Dr Ecsedi István, a Déri múzeum kiváló igazgatója a napokban tért haza több, mint hat hetes északi és középeurópai útról, amelynek során résztvett a helsinki finn-ugor kongresszuson, kiállítás alá rendezte és megnyitotta a finn Nemzeti Múzeum magyar osztályát, amelynek anyagát tulajdonképpén a finn Nemzeti Múzeum rendelkezésére. Utána bejárta a finn és lapp rénszarvastelepeket, a Jeges tenger partvidékén elszórt lapp halásztelepeket, Svédországot, Dánia egy részét, Páris, ahol a gyarmatügyi kiállítást tekintette meg, München és Bécs. Utjának utolsó állomása az osztrák császárváros volt. Innen egyenest hazajött Debrecenbe, ahol tegnap újabb átvette a Déri múzeum vezetését.

Hazatérése alkalmából tegnap délelőtt felkerestük dr Ecsedi Istvánt és megkértük, hogy számoljon be impresszióiról olvasóinknak. Kérésünkre a legnagyobb örömmel tett eleget és útjának lefolyásáról, élményeiről és a látottakról a következőket mondta munkatársunknak:

Ecsedi igazgató rendezte be a finn Nemzeti Múzeum magyar osztályát

Junius elején a finn nemzet meghívására utaztam Helsinkibe, hogy résztvegyek a finn-ugor kongresszuson és segítséget nyújtsak a finn Nemzeti Múzeum magyar osztályának elrendezésénél. Ezt az osztályt, amely főleg néprajzi gyűjteményt foglal magában, tulajdonképpén én gyűjtöttem a saját költ segémén a finn Nemzeti Múzeum számára. Mikor 1927-ben először jártam kint Helsinkiben, sajnálatos tapasztaltam, hogy a Finn Nemzeti Múzeum udvariasan a magyarok rendelkezésére bocsájtott terem teljesen üresen áll. Kérésre elmondták, hogy már több ízben kértek anyagot Magyarországról, de mind eddig eredmény nélkül. Ekkor határoztam el, hogy a múzeum magyar osztályát, ha kell minden segítség nélkül berendezem. Haza térésem után rögtön neki láttam a gyűjtésnek és egy-két év leforgása alatt sikerült olyan anyagot összegyűjtenem, amely méltóan képviseli Magyarországot. Meg kell említenem, hogy az anyag összehordásánál segítségemre voltak Iványi műkereskedő és Tószegh Mária miskolci tanárnő, akik újabb időbeli néprajzi munkákkal járultak hozzá akcióim sikeréhez. Nagy segítséget jelentett a számomra Jungert Mibály helsinki követünk munkája is, aki az előzetes elrendezést június 16—19-iki finn-ugor kongresszus alkalmával történt megnyitást intézte. A meg-

nyitáson magam is részt vettem és minden tölzäs nélkül elmondhatom, hogy szép sikert arattunk.

Értékes adatgyűjtés a lappok földjén

Utána elhatároztam, hogy felmegyek a lappokhoz, akik azért érdeklnek nagyon, mert a finn-ugor testi szerkezeti közösségből ezeknél maradt fenn legtöbb hasonlóság a magyarok testi szerkezetével. A lapp férfi majdnem úgy néz ki, mint a magyar paraszt ember. Allattenyésztésük is sokban hasonlít a magyar nomád állatgazdálkodáshoz. A különbség csak az, hogy nálunk az állatgazdálkodás már kötött, a lappok tetszés szerint vándorolhatnak és arra felé veszik az útjukat, amerre állataik ösztöne vezérli őket. Telen téli szálláson vannak, nyáron pedig beveszik magukat az őserdőkbe, ahol az állatok szabadon legelhetnek, lapp pásztoraik pedig ponyva sátrak alatt élnek. Állatállományuk kizárólag rénszarvashal áll. Kőborlásaim során rengeteg olyan adatot szereztem, amely a közel jövőben megjelenő Hortobágyi nomádgazdálkodás című könyvemben összehasonlító anyagként szerepelhet.

A lappok primitív élete

Rendkívül érdekes a lappok élete. Rénszarvashúst esznek. A húst előzőleg beszózzák, utána a napon megszáritják és ezzel már el is készülték a „főzessel”. Tulajdonképpen nyersen fogyasztják el a húst, mint annak idején a magyarok, akik nyereg alatt pulították meg az elejtett állat húsát. Egyesek a renteheneket meg is fejtik és a tejből primitív sajtot készítenek, hogy táplálékukat változatosabbá tegyék. Kenyeret, kétszersült félélt minden félélyben csak egyszer sütnek. A kenyérfogyasztásuk általában minimális.

Figyelemre méltó a Jeges tenger partvidékén elszórt halászlappok élete is, akik nagyrészt állattenyésztők voltak, de elszegényedtek és felvonultak a legészakibb vidékre, ahol halászok lettek és ebből tartják fenn magukat. Ezek a halászlappok sem adót nem fizetnek, sem más terhet nem viselnek.

Szóva isszák a feketekávé

Legfőbb zsákmányuk a tökehal, amiket a közvetítő kereskedelem útján kiszáritva hoznak forgalomba. Táplálékukat is majdnem kizárólag ez képezi. A tökehalat beszózza, kenyér nélkül eszik. Az utóbbi időben ugyan már krumpelit is fogyasztanak, amit Németor-

szágból importálnak hozzájuk. — Főka és bálnaszir helyett már margarint használnak, amit szintén külföldről kapnak. Néhány év-tized óta a norvégok a feketekávé élvezetére is nagyon rászoktatták őket. A feketekávé cukor nélkül, vagy megszózza isszák.

Nagy érdeklődéssel vizsgáltam meg primitív halászeszközeiket, amelyek nagyon megegyeznek a tiszai halászok eszközeivel. Horgaik, szigonyaik, vágó horgaik, vetőhálóik és a folyók mentén lazac fogásra használt verséiket a laikus ember alig tudná megkülönböztetni a tiszai halászok szerzőimétől.

Az időjárás

A halászfélszigetek bejárása után megnéztem a Warangel és Sztawganger fjordok környékét, majd svéd vezetőmmel együtt neki-

Látogatás Európa legnagyobb nemzeti parkjában

Utannak következő állomása a svéd Abiskó volt, ahonnan kirándultam Európa egyetlen nemzeti parkjába. A park kiterjedése nagyobb, mint Hajdúvármegye, népessége azonban mindössze néhány lappfőzsrre terjedt. Az emberek itt paradicsomi állapotok között élnek le életüket. Sem adót nem fizetnek, sem más terhet nem viselnek, viszont minden és mindenki ellen a legmesszebbmenőleg védik őket. Az állam védelme alatt áll maga a park is, ahol mindent megőriznek a maga eredetiségében. Az itt élő lappok már kecskét is tenyésztnek és tejből sajtot készítenek, amit eladnak a turistáknak, akik tömegesen keresik fel ezt a helyet. Házaikról és husszáritóikról néhány nagyon érdekes felvételt készítettem, amiket felfogok használni megírandó könyvemben.

A dán szabad múzeumok

Abiskóból Stockholmba mentem. Ez az út 1540 kilométer hosszú és egyik legszebb élményem marad, míg élek. Stockholmból Dániába vezetett az utam, ahol Oslóban megnéztem az ugynevezett szabadteri múzeumokat, amelyek nálunk is meglehetne valószínű, ha fenntartásuk nem volna rendkívül költséges. Ezekben a szabad múzeumokban a maguk őseredetiségében mutatják be a régi udvarházak, gazdaságok, malmok stb. életét.

A francia gyarmatügyi kiállítás csodái

Megfordultam még Koppenhágában, ahonnan Németországon ke-

vágtam az örök nap országának. Ezen a vidéken a nap soha sem nyugszik le, éjjel-nappal fenn van az égen, meleg azonban nincs. Mig ott voltam a nappali felmelegedés nem haladta meg a plusz 8 Celsius fokot. Esténként pedig 2—3 fokra is lehül a levegő, sőt megtörtént, hogy a 0 alá süllyedt hőmérséklet. Aznap havazott és puha hólepel borította el a vidéket. A hegyeken pedig még most is ott van a tavalyi hó. Már 150 méteres magasságban is tavalyi hóra akadunk.

Utam végcélja Európa legészakabban fekvő városa: a 70 és fél szélességi fok alatt fekvő Hammerfest volt. Innen Tromsöbe mentem, ahol újból a rénszarvastelepeket tanulmányoztam. Ezek a lappok a turisták befolyása alatt lassanként elcivilizálódnak. Itt már fényképezni is lehet, amit a Jeges tenger partvidékén sehogy sem tudtam elérni. Ugy félnék a fényképezőgéptől, mint a tüztől. Azt hiszik, hogy valami rosszat akarnak velük és semmi pénzért nem állnának gép elé.

Tromsöből a Lofotszigetekre mentem, ahonnan lehajóztam Narwickbe, a világ második legmagasabban fekvő vasúti állomására. A legmagasabban fekvő vasúti állomás orosz területen: Murmánskban van. Ez az állomás még nincs husz éves. A háború alatt magyar hadifoglyok építették.

resztül Párisba, a gyarmatügyi kiállítás megtekintésére utaztam, de hat napi ott tartózkodásom alatt megnéztem néhány nagyobb múzeumot, a Louvre képtárát, Versailles, részt vettem a július 14-iki nagy népünnepélyen, amelyen egész Páris mulatott és táncolt. A múzeumokban főleg a szumir és babiloni gyűjteményeket tanulmányoztam.

Felejthetetlen élményem marad a gyarmatügyi kiállítás, amelyen nem csak a franciák, hanem az olaszok, belgák és hollandok is méltó módon képviseltették gyarmataikat. Összehordtak ide minden elképzelhető dolgot. Hindu pagodákat, néger kunyhókat, berber sárviskókat, kínai bamusz-házacsakákat, misszionárius templomokat építettek fel, tripoliszi, és az Istentudja még milyen bazárokat rögtönöztek, amiket megtömték minden elképzelhető áruval. Felhozták a kiállításra a gyarmatok lakosságának képviselőit is, akik a maguk módja szerint szórakoztatták a rengeteg embert, akik a kiállításra kíváncsiak voltak. A kiállítás nagyságára jellemző, hogy a legtöbb ember, akinek nem volt türelme és ideje két-három napot szentelni a kiállítás begyaloglására, az erre a célra épített kisvasuton és autóbuzson tette meg az utat.

Imponáló volt a gyarmati katonaság tisztelgése az ismeretlen katoná emléke előtt. Közel egy óráig tartott a szabadtörzsekből rekrutálódott gyarmati katonaság, valamint a francia zászló alatt harcoló arab, néger és zulukaffer ezredek felvonulása. Utána megkezdődött a népünnepély, amelyenél nagyobb szabású még soha

nem rendeztek. Ugyszólván az egész francia főváros mámorban volt és napokig táncolt és mulatott.

A német gyűlölet újból fellángolt Párisban

Párisban ért a német pénzügyi válság, amely Franciaországban élénk visszhangot keltett. Mindenki a németeket szidta. Az ember akár merre ment, mást sem halott, mint a gyűlölt németek szidalmazását. Még a lapok sem türtöztették magukat. Mennyire nyugodtabban és méltóságteljesebben viselkedtek a németek. Párisból ugyanis Münchenbe utaztam, ahol szintén tanúja voltam a pénzügyi krízis hatásának. A bajor fővárost, ellentétben a francia fővárossal, nyugodtság és higgadság jellemezte. A bankok zárva voltak, úgy, hogy devizát sem saptam és megmaradt pénzemmel bizony takarékosan kellett élnem.

Münchenben mindössze másfél napot töltöttem. Ez alatt az idő alatt megnéztem egy-két muzeumot, majd tovább utaztam Bécsbe, ahol szintén muzeumokat látogattam. Az osztrák császárváros volt az utolsó állomásom. Innen 9000 kilométeres ut megtétele után egyenesen haza jöttem Debrecenbe, hogy tapasztalataimat felhasználva, tovább dolgozzak a muzeum fejlesztésén és műveim megírásán.

Feltűnő helyen ki kell függeszteni a kenyérárakat

Debreceni Ujság tudósítójától. Köztudomásu, hogy egy régi törvény értelmében a kenyérárakat kötelesek feltűnő helyen kifüggeszteni. Ezzel kapcsolatban a város elsőfoku közigazgatási hatósága a következő hirdetményt bocsátotta ki:

Közlöm a város érdekelt lakosságával, hogy az 1884. XVII. t. c. 54. §-a alapján elrendeltem, hogy a kenyér árát a fogyasztók számára történő eladási helyeken kötelesek az elárúsítók súly szerint és a kenyér előállítására felhasznált liszt minőségének megjelölése mellett a közönség által látható helyen, szembetűnő módon, olvasható írással feltüntetni. Pl.: „6-os buzalisztból készült barna kenyér 1 kg. ára: — fill.” Az a sütőiparos, szatócs, vagy kenyérárúsító, aki ennek a rendelkezésnek eleget nem tesz, kihágást követ el és pénzbüntetéssel büntetettik. Debrecen, 1931. július hó 24. Debrecen sz. kir. város elsőfoku közigazgatási hatósága, mint elsőfoku iparhatóság. Dr. Orosz Árpád aljegyző.

10 szavas apróhirdetés

2 napitapban 30 fillér.
Hirdetés feladási helye: Kossuth-u. 3., I. e.

**Keltető gépek
műanyák
Bészler Lajornál
a Csonkatorony mellett**

Debreceni kolónia a Balaton partján

Látogatás a Stefánia-Szövetség üdülő-telepén, ahol csupa meghízott, egészséges gyermek nyaral

Itt a Balaton partján már egy egész debreceni kolónia él. Emberek, akik a nagy vizekhez menekülnek az ottani hőség és por elől. Előkelő urak és hölgyek, cserkészek, üdülő gyermekek, sőt mi több, ha az idegen jobban szemügyre veszi azt a balatoni hajóst, aki zöld simléderes sapkában, fehér matróz-kosztümben csolnakázik a Stefánia vörös villája körül, kiderül, hogy ő is debreceni: Sándor, a népjóléti hivatal hajduja. Persze ő nem egészen nyaralási okokból üdül idelent. A Stefánia Szövetség nyaraló telepén teljesít szolgálatot, a „kellemet a hasznossal” elve alapján.

Erről a Stefánia-nyaraló telepről bizonyára sokat hallottak már az otthon valók. Nyaranta ide szokott elindulni a debreceni gyermekcsereg, hogy egy hónap múltán sulyban tekintélyesen megyarapodva kerüljön haza. Hirtelenben nehéz lenne megállapítani, hogy a debreceni vezetők közül kinek és mikor jutott eszébe ennek a remek kis telepnek megvásárlása, annyi azonban bizonyos, hogy szerencsés gondolat volt. A Siófok-földvári vasút mellett, alig pár száz lépésnyire a Balatontól fekszik a Stefánia két hatalmas, kitűnően berendezett épülete. Jelenleg közel negyven debreceni gyerek nyaral benne, úgy, mint kiskirályok.

Amint belépünk a kapun, azonnal látjuk és érezzük, hogy itt, távol az öreg civitástól, egy darab debreceni földre lépünk. Kint az udvaron kék-sárga debreceni lobogó alatt egy csomó apróság masirozik az udvaron. Hinta tetjén és homok-pagodák alján csupa debreceni ismerősök köszöntik az embert. A továbbiakban Rugonfalvy-Kiss Anna Mária főnökök kalauzol végig a telepen, ahol mindenütt rend és ragyogó tisztaság uralkodik. Egyedül a szobákban van kivételesen egy kis felfordulás. Ennek is az az oka, hogy reggel hazautazik az első transzport, amelynek már kitélt az ideje és most a védőnői felügyelete alatt csomagolnak a gyermekek. Az egyik szobában Miklóssy Ági néni megmutogatja, hogy milyen kincseket visznek haza innen az apróságok. Fakardok, balatoni kecskekörömök, egészen közönséges kavicsek, tíz-husz kagyló és végül sásból font ostorok vannak mindenik kosárban. Ezekkel gyarapodott a leltár. El pedig semmi sem vesztett, mert mindenre, még a csomagolásra is a nénikék ügyelnek.

Általában, a szülők, akik ide küldik gyermekeiket, nyugodtak lehetnek sorsuk felől. Itt aztán nem érheti baj egyetlen apróságot sem. Minden lépésükre a védő nénikék vigyáznak. Minden szobában ott alszik velük egy-egy néni. A fürdés pedig egész ceremóniára, népszámlálással, fejnyilvánvalóval egybekötve. Itt is állandóan négy-öt néni ke ügyel a tár-

saságra. Igaz, hogy mióta a telep fönt áll nem is történt még semmi baj. Nem is történhet, mert ezen a parton kilométerekre be tehet menni a Balatonba anélkül, hogy az embert ellepné a víz.

Az üdülő telepen két nagy épületben vannak elhelyezve a gyermekek. Külön a kisebb és nagyobb fiúk, ismét külön a kisebb és nagyobb lányok. Kényelmes szobák állnak a védőnők rendelkezésére. A telepen állandóan orvos tartózkodik és gondos felügyelet alatt tartja a gyermekcsereget.

Mindezen felül a Stefánia Szövetségnek még egy külön villája is van közvetlenül a Balaton partján. Ide járnak fürödni és csolnakázni a gyermekek. A csolnak is a Stefánia és így az üdülő gyerekek azért egyáltalán semmit sem fizetnek, ami itt a Balaton mellett, ahol óránként és személyenként 40 fillér a csolnak-használata, tekintélyes kedvezmény.

Megnézzük az üdülőtelep szép fehér konyháját is, ahol Végh Ferencné gondos felügyelete alatt javában készül a finom ebéd. Cserkész-kisérőink közül valaki megjegyzi, hogy ebédkor jobb volna Stefánias gyermekek lenni. Ebben van is valami igazság, hiszen ma például zöldslévest, tejeles krumplit, sertésszeletet és finom moggyorós tésztát kapnak a gyerekek. Naponta ötször van étkezés és a koszt mindenkor bőséges mennyiségben s hasonlóan finom kivételben készülő Nagy melegiek idején pohár számba kapták a fagyaltot.

A koszt, felügyelet, lakás, fürdés, csolnakázás mindössze napi három pengőbe kerül. Az ide, — tekintettel a nehéz pénzügyi viszonyokra, a tisztviselő-gyermekek számára még részletfizetési kedvezményt is biztosítottak. A kitűnő ellátás, tevegő hatása meg is látszik az egész társaságon. A legtöbb fiú és lány két-három kilót hizott egy hónap alatt. Tiszta szernese, hogy a MAV. nem suly szerint fizetési a tarifát, mert hazafelé lényegesen többbe kerülne a gyerek társaság utiköltsége.

A telepre különben nagy gondot fordít a debreceni Stefánia Szövetség. Maga Biró Jenő igazgató is gyakorta lent tartózkodik a Balatonnál, ahol személyesen eltenőzi, irányítja ennek a kitűnő szociális intézménynek minden munkáját. Bizonyos, hogy az ő vezetése alatt mihamar tovább fejlődik a telep és ha jobbak lesznek a viszonyok, több lesz a pénz, talán majd a debreceni középosztálynak is módaj lesz hozzá, hogy minden nyáron ide a Balaton partjára küldje le gyermekeit egy kis testi és lelki felüdülésre.

(mars.)

Butorozott

szobát keres? Olvassa el lapunk apróhirdetési rovatát.

Tragikai páthosz a Rádióban

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Ebben a szegény világban sokunknak szinte egyetlen szórakozásunk a rádió s annak műsoraiból szívesebben a magyar Studiót hallgatjuk. Amit az ember szeret, azt minél tökéletesebbnek óhajtana látni, ezért teszek szóvá egy kis ferdeséget, ami talán eljut a mi „Debreceni Ujságunk” nagynyelvűségére révén a Rádió rt. vezetői elé is.

Amióta ugyanis a népszerű Scherz bácsi megszűnt mindnyájunk őszinte sajnálatára, bemondóként funkcionálni, két kellemes hangú hölgy végzi ezt az igen fontos szerepet. Bizonyára két igen kedves és művelt urihölgy, a mi szép idegennyelvű kifejtésükön is meglátszik. A rádióbeindítás azonban nem külön színpadi produkció és éppen ezért teszem szóvá azt a kissé túlzott hangjátékot, amellyel különösen az althangu hölgy szokta bejelentéseit megtenni. Játsszik, zeng és bug ez a hang, amikor jelez egy-egy műsorszámot, szárnnyal és színez, amint figyelemre méltó, hogy ne felejtjük el antennáinkat földelni s valóságban egy Duse Eleonóra, Márkus Emilia, sőt Jászai Mari páthosza sejtet mélyes sorstragédiát, mikor bucsuzik: *Jóéjszakát...*

Aki a külföld műsoraiból hallgatja, az bizonyára nem a felülettes franciák toulousei krakogó, szipogó és hadaró speakerét tartja ideálnak. De annál mintaszerűbb a római széphanu nőly, aki, dacára olasz barátaink színészvérmérsékletének, egyszerűen és természetesen beszél. — A mi Studiókban is erre kellene törekedni. Leccsízolni a főllesleges mesterkéltéget, a szavaló stílust és *hétköznapit, sima* hangon tenni meg a bejelentéseket. Mert a rádióbeindítás nem mozifilmet, sem nem ujságpszenczáció címe, hanem egyszerű, okos és világos tájékoztatás kell, hogy legyen. Tisztelettel egy rádióelőfizető.

**Allást
alkalmazást
keres ???**

Olvassa el lapunk apróhirdetési rovatát.

Molnár Jenő kanadai református lelkész készítette elő a Justice for Hungary diadalmas útját

Beszélgetés Uray Sándor lelkésszel a kanadai magyarság papjáról, aki kivitelhez segítette a magyar óceánrepülés gondolatát

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

A Debreceni Ujság—Hajdúföld legutóbbi számában közöltük Tabéry Gézának, az erdélyi magyar újságíró-társadalom egyik legkiválóbb tagjának a cikkét a Justice for Hungary harmadik hőséről, Molnár Jenő windsori református lelkészről, aki tulajdonképpen lelke volt a magyar óceánrepülés gondolatának. Cikkünk városzerle nagy érdeklődést keltett. Alkalmunk volt ezzel kapcsolatban beszélgetést folytatni Uray Sándor debreceni református lelkésszel, aki, mint ismeretes, a múlt év folyamán hosszabb időt töltött Amerikában s ez idő alatt több napig tartózkodott Windsorban is, ahol megismerkedett Molnár Jenő lelkésszel és az óceánrepülés egyik hőisével, Magyar Sándorral. Uray Sándor lelkész amerikai útjával kapcsolatos visszaemlékezéseiről a következőket volt szíves elmondani a Debreceni Ujság—Hajdúföld munkatársának.

Molnár Jenő kanadai paróchiáján

— Igen jól esett olvasnom Tabéry Géza megleghangú írását a lap hasábjain Molnár Jenő lelkész-társamról, akit a múlt év őszén ismertem meg windsori paróchiáján. Amikor ugyanis kimentem az Egyesült Államokba, már várt az egyetlen meghívás Kanadából. Molnár Jenő küldte ezt a Detroittal szemben levő Windsorból. Örömmel fogadtam a meghívást és négy napig vendége voltam a kanadai magyarság kiváló és lángelkű vezérének. Négy nap alatt sok mindent mondott el az életéből. Molnár Jenő pesti diák volt, a főiskolát pedig külföldön, legnagyobbbírúzt Genfben végezte. A háború alatt hazajött és itt tábort lelkész lett, majd később Budapesten mint konventi titkár működött s ilyen minőségben kapta meg azt a megbízást, hogy a pápai teológián két évig helyettesképpen vegye át Antal Géza dunántúli református püspök tanszékét. Olyan kitüntetés volt ez, ami egy külföldről hazajött teológussal szemben a legnagyobb megtiszteltetést és elismerést jelenti.

A windsori református lelkész romantikus házassága

Molnár Jenő a háború befejezése után a trianoni csapástól elkecseregyve 1924-ben kivándorolt Amerikába. Mint lelkész, a legstabilabb terepet választotta Kanadába. Ekkor itt még nem volt rendszeres református egyházi szervezkedés, hanem a hívek csak szétszórtan éltek, jóformán teljes hiányában a lelki gondozásnak. Ide valóban egy hős kellett, hogy megteremtse az egyházat. Első alkalomára Békevár volt, amely Ka-

nadában egy csaknem százszázalékos magyar telep. Békevár különösen arról nevezetes ma már, hogy ott felépült a debreceni református Nagytemplom kicsinyített mása. Amikor Molnár Jenő nagy küldetését Békeváron befejezte, Windsorban telepedett le és ott folytatta az amerikai magyarság érdekében a munkát. Egy év múlva „levelezés” alapján megnősült. Mint pesti diák, művészelkű, mélyen érző férfi, megismerkedett a Nemzeti Zenede kiváló tanárnőjével, Waldmann Rózsival, akivel már Amerikában állandó levelezéssel tartotta fenn egyre mélyülő ismeretségét. A vége boldog házasság lett. A menyasszony egyedül utazott ki Kanadába, ahol ekkor csikorgó hideg volt. A vasúti állomásnál szánál várták. Nagybajuszu magyarült a bakon.

— A kisasszony volna a lelkész ur menyasszonya? — kérdezte és amikor megkapta az igenlő választ, rámutatott a szárra:

— Akkor csak gyorsan feküdjék be kisasszonykám a szánba, ott most jó meleg van. Az előbb szállítottam rajta egy sertést... Így jutott el Molnár Jenő felesége a kanadai Békevárra s ugyanezen a napon érkezett meg a lesújtó hír is Molnár Jenő édesapjának haláláról.

Templomot épít és összefogásra nevezi Molnár Jenő a kanadai magyarságot

— Sok küzdelem után került Windsorba a boldog fiatal pár, — folytatta elbeszélését Uray Sándor lelkész. — Itt is ez volt a feladat: összeszedni a magyarokat és templomot építeni. A szinte emberfeletti munkában hatalmas segítsége volt Molnár Jenőnek önfeláldozó, fáradhatatlan felesége, aki izzó magyar lélekkel vállalta a súlyos küldetésből a reá eső részt. A feladatot teljesítették s már virágzó egyházat alakítottak a windsori derek magyarok. Gyönyörű templom hirdeti a magyar akarat, a lankadatlan munka, a hit és szeretet diadalát. Ez a templom nemcsak a református, hanem az ottani evangélikus lakosságának is istentiszteleti helye. Jó békességben és szeretetben megférnek egymással.

— Amikor a múlt évben Windsorban jártam, — beszélt tovább Uray lelkész, — én is ebben a templomban szolgáltam. Sohasem fogom elfelejteni, hogy amikor megérkeztem Molnár Jenővel a templom elé s a windsori magyarok megtudták, hogy Debrecenből jött el hozzájuk egy lelkész, azzal leptek meg, hogy egy magyarruhás három esztendő s kislányt állítottak elé, aki az egész windsori magyarság nevében a következő kis versikével üdvözölt:

„Amíg a sir el nem takar, Külföldön is leszek magyar.”
— A kedves üdvözlés hallatára ez volt a legelső gondolatom: nagy-nagy hálát érdemel az óha-

Molnár Jenő és Magyar Sándor együtt indították meg az akciót az óceán átrepülésére

— Molnár Jenő missziós működését a nagy alkotások jellemzik. Mielőtt kikerkeztem volna Kanadába, egy héttel azelőtt nyílt meg a Detroitot Windsortól elválasztó hatalmas csatorna alatti alagút, amelynek a gényusa Molnár Jenő lelkész volt. A kereskedelmi és általában minden szempontból nagyjelentőségű alagutat egy magyar származású mérnök tervezte és építette. Amikor már az volt a helyzet, hogy az alagút terve rövidesen a megvalósulás stádiumába jut, akkor ismerte meg Molnár Jenő a magyar óceánrepülés későbbi hőseit, Magyar Sándort. A két lángelkű magyar férfi több, mint félesztendeig lakott együtt. Magyar Sándor a lelkész vendége volt. Állandóan foglalkoztatta gondolatukat a magyar haza s zomorú sorsa s a szörnyű trianoni igazságtalanság. Bennük kettőjükben és harmadikul Molnár Jenő feleségében érelődött meg legelőször az óceánrepülés terve. A terv alig pár fillérrel, de annál több imádsággal indult. Lassankint gyökeret vert az egész amerikai magyarság lelkében és hétről-hétre izzóbbá lett a hő óhaj: magyarok repüljék át az óceánt!... Az első támogatási akciót maga Molnár Jenő indította meg. Levelezőlapokat árusított egy pengőért. Sok ezer ilyen képeslap fogyott el

zától az a Molnár Jenő, akinek igen erős része van abban, hogy a kanadai magyarokban változatlanul él és izzik az óhaza imádata...

A gép eredeti neve

— A gépnek tulajdonképpen nem ez volt az eredeti neve. Első elkeresztelése alkalmával az Amerikai Magyarok Országos Szövetségének jelmondatát kapta névül: „Justice for Hungary: Peace for the World”. Magyarul: „Igazság Magyarországnak: béke a világnak!” Később már csak a Justice for Hungary nevet kapta meg és dicsőségesen teljesítette rendeltetését.

Végül elmondotta még Uray Sándor lelkész, hogy amerikai tartózkodása alatt megismerkedett Magyar Sándorral, kivel kétszer találkozott. Legelőször Pittsburgban, egy ottani magyar újság redakciójában, amelynek a tulajdonosa Fiók Lajos nyiregyházi származású ember, dr. Fiók Károly volt debreceni egyetemi tanár rokona. Másodszor Detroitban látta, az ottani református egyház presbiteri gyűlésén.

(B. L.)

Huszonhárom millió font a) csökkent az Angol Bank aranytartaléka

London, július 24.

A tegnap reggeli angol lapok szerint a legsötétebb az a szín, amelyet az Angol Bank tegnapi kamatlábemelésé és óriási aranyvesztésége nyújt. A lapok egyhangúlag kiemelik, hogy az Angol Bank aranytartaléka már csak 143.6 millió fontra csökkent, tehát kevesebb a MacMillan által megállapított 150 millió fontnál.

A veszteségek az utolsó tíz nap alatt meghaladják a 23 millió fontot. Ha az aranykivétel tovább tartana, újabb kamatlábemelésről félnék. Ezzel kapcsolatban leplezetlen aggodalommal mutatnak rá Franciaországnak még mindig igen jelentékeny külföldi kőmlevőségeire, amelyek bevonása okozta a bajt és ami még további heves arany-offenzíva fegyvere lehet.

Kedvezményes strandfürdőjegy-szelvény a Debreczeni Ujság olvasóinak

<p>A DEBRECENI UJSÁG HAJDUFÖLD</p> <p>strandfürdő szelvénye.</p> <p>Értéke 16 (izenha) fillér.</p> <p>A strandjegy árából leszámítva a Margit-strandfürdő pótjátára</p> <p>Ervényes Szombaton, július 25-én:</p>	<p>Debreceni Ujság Hajdúföld.</p> <p>strandfürdő 10 éven aluli gyermekjegy-szelvénye</p> <p>Értéke 8 (nyolc) fillér.</p> <p>A strandjegy árából leszámítva a Margit-strandfürdő pótjátára</p> <p>Ervényes Szombaton, július 25-én:</p>
--	--

Minden lappéldányban egy felnőtt s egy gyermekjegy-kedvezményt nyújtó szelvény van. Ezeknek ellenében a Margit-strandfür-

dő pénztára a hatvan filléres felnőtt-jegyet negyvennégy fillérért, míg a harminc filléres gyermekjegyet huszonkét fillérért adja.

Az osztrák-német vámunió ügyének tárgyalása a hágai nemzetközi bíróság előtt

Franciaország képviselője kifejtette tiltakozását az unió megvalósítása ellen

Hága, július 24.

Az állandó nemzetközi bíróság ma délelőtti ülésén Paul Boncour, a francia kormány megbízottja mondotta el beszédét. A francia megbízott beszédének elején rámutatott Franciaország fáradóságaira, különösen Briand páneurópai javaslatára, amelynek az volt a célja, hogy a régebben fennállott vámuniós rendszer helyébe a népszövetség keretén belül kötendő regionális szerződések rendszerét helyezze.

Igy tehát — mondotta Paul Boncour — látható, hogy az európai közvélemény bizalommal vette azt a hírt, amely szerint a népszövetségi munkában résztvevő két állam arra igyekezett, hogy vámuniót kössön egymással. Ez a vámunió nem egyéb, mint szorosabb államjogi összeköttetés bevezetése és így veszélyeztetné Ausztria önállóságát, melyet szerződésileg nem szabad csorbítani. E csorbítás bizonyítására pedig elegendő annak a megállapítása, hogy a bécsi jegyzőkönyvnek akárcsak egyetlen egy rendelkezése is ellentétben áll az Ausztria-

ra téves nemzetközi megállapodásokkal.

Paul Boncour beszéde folyamán a francia álláspont indokolásával kifejtette még a nemzetközi bíróság előtt, hogy a saint germaini szerződés 88. cikkelyének 2. bekezdése jelentőségében felülmúlja az 1. bekezdés tartalmát. Ausztria számára tilosnak kell tekinteni nemcsak minden olyan eseteleményt, amely Ausztria függetlenségének közvetlen feladását jelenti, hanem minden olyan eseteleményt is, amely ezt a függetlenséget követte, vagy közvetlenül veszedelembé sodorhatná. Ausztria függetlenségét Németország a versaillesi szerződés 434. cikkelyében is elismerte, amennyiben kötelezte magát arra, hogy minden további békeszerződést tisztelőben tart. Ezek szerint Németországot a saint germaini szerződés 88. cikkelye is köti. E cikkely rendelkezéseit a 2. bekezdés különösen nagy gonddal állapította meg és ezek egészen különleges célt szolgáltak, amit a szónok a saint germaini szerződés keletkezésének történetébe vetett visszapillantással iparkodik indokolni.

Nagy tűz pusztított Fényeslitke községben

Egy kocsiszínbe bentégett egy másfélszázéves kisfiú

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) Borzalmas tűzvész pusztított tegnapelőtt este Fényeslitke községben. Kilenc óra felé járt az idő, amikor Nagy István gazdálkodó kocsiszínje kigyulladt. A lángok csakhamar átcsaptak a szomszédos istállóra és pillanatok alatt az egész épületet elborították. Mire a tűzoltók kivonultak, Nagy Lajos 97 buza és rozskeresztje, valamint öv. Csető Ferencné lakóháza is leégett. A lángok elementáris erővel pusztítottak el maguk körül mindent, úgy hogy mentésre gondolni sem lehetett. A tűzoltók csupán a szomszédos épületek védelméről gondoskodhattak. Az égő épületekben ugyszólván minden elpusztult. A kár tekintélyes. Azonki-

vül ember halál is történt. A tűz kitörésekor Nagy István kocsiszínjében aludt Nagy István szomszédjának: Ormoczki József gazdálkodónak Béla nevű másfélszázéves kisfia, akit csak súlyos égési sebekek tudtak a lángok közül kimenteni. Ekkorra azonban már oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy segíteni nem tudtak rajta és a kigyverték néhány órai kínlódás után meghalt. A csendőrség az ügyben azonnal megindította a nyomozást, amelynek során megállapították, hogy a tüzet Nagy István és Ormoczki József 5-6 éves gyermekek okozták, akik a kocsiszínt felgyújtva látszólag

Huszezer cseh veszítette kenyereit a magyar-cseh vámháboru miatt

Prága, július 24.

A Pravo Lidu a magyar-cseh kereskedelmi szerződésnélküli állapot következményével foglalkozik. Eddig körülbelül 20.000 munkás veszítette el kenyereit annak következtében, hogy a szerződést nem újították meg; a családtagokkal együtt ez százezres számot jelent. Az agrárpárt tehát akadékoskodásával, amellyel meghiusította, hogy a magyar-cseh szerződést meghosszabbítsák, százezer csehszlovákot döntött nyomorba, anélkül, hogy ebből néhány nagybirtokoson kívül valakinek haszna lenne. Ha ilyen dolgot könyvben olvasna az ember, azt gondolná, hogy ilyesmi legfeljebb a XVIII. században volt lehetséges, ma azonban már nem történhet meg. A csehszlovákok igen gyakran, de ok nélkül hivatkoznak állítólagos haladó gondolkodásukra

nemzetgazdasági téren, s közben sok mindent ostobábbul intéznek el, mint ahogy úkapáik tették volna. Az emberek tízezeinek nincsen kenyerre Csehszlovákiában...

Padlólakok

speciális minőségben, magas fényű, a legszebb színekben, olcsó árban kapható

STERN festéküzletben Piac-utca 10 szám.

Bikával szemben. — Ugyanott biztoshatású irtószert vásárolhat olcsón, poloska, svábbogár, patkányirtásra.

Fantasztikus izgalmas küzdelmet vívott a krokodilokkal a Tanganyika mocsarában egy angol repülőtszáz a kényszerleszállás után

London, július 24.

Fantasztikus körülmények között menekült meg a pusztulástól a szudáni angol hadsereg egyik repülőtszázja, Wellars hadnagy, aki a vadászrepülőgépén Khar-tumból Fokvárosba repült. A gép motorhibája folytán a repülőtszáz kénytelen volt a Tanganyika tavat szegélyező papirusz-mocsarak között leszállni egy zöld rétnek tetsző egyenletes felületen. Csak közvetlen közelből tudta megállapítani, hogy a zöld rét nem egyéb mint egy sekély, sástól borított mocsár, úgyhogy kénytelen volt néhány méternyire a föld színétől a gépből kiugrani, amely darabokra zúzódott. Wellars hadnagy nyakig merült a mocsárba, hosszú kínlódás után tudott csak újból talpraállani. Hiába próbálta revolverlövésével a figyelmet ma-

gára terelni, kénytelen volt öt teljes óra hosszat gázolni a mocsárban, néha négykézláb, amíg szilárd talajra ért.

A legnagyobb veszedelmet a mocsárban százzszámra nyüzsgő krokodilusok képezték, akiket csak szakadatlan lövöldözéssel tudott magától távol tartani. Egy ízben azt hitte, hogy már szilárd talajon áll, amikor a föld hirtelen megmozdult alatta és csak akkor vette észre, hogy egy óriási krokodíllra lépett.

Teljesen ki volt merülve az angol tiszt és rongyokban csüngött róla a ruha, amikor a legközelebbi néger falut elérte, amellyel főnöke sebeit bekötözte és őt élelemmel és ruhával látta el s ami a legkülönösebb: saját Ford-kocsiján a legközelebbi angol katonai állomásra szállította.

A Debreczeni Ujság előfizetőinek és olvasóinak nagy értékű kedvezményt nyújt a városi uszoda látogatására

A városi uszodában előfizetőink és olvasóink a rendes napiárakból, valamint a havibérletjegyekből 20% engedményben részesülnek, gyermekeik pedig 33%-ban,

amíg az idénybérletnél 44% engedményre tarthatnak igényt. A szelvényeket, amelyek bemutatása ellenében ezek a kedvezmények igénybevehetők, az alábbiakban közöljük.

DEBRECENI UJSÁG
VÁROSI USZODA SZELVÉNYE
Értéke 11.- P.,
a 25.— P értékű idényjegyet ezen szelvény ellenében 11.— pengőért válthatja meg.
(Felnőttek részére)

DEBRECENI UJSÁG
VÁROSI USZODA SZELVÉNYE
Értéke 5.- P.,
a 12.— P értékű idényjegyet ezen szelvény ellenében 7.— pengőért válthatja meg.
(Gyermekek részére.)

DEBRECENI UJSÁG
VÁROSI USZODA SZELVÉNYE
Értéke 2.- P.,
a 10.— P értékű havi bérletjegyet ezen szelvény ellenében 8.— pengőért válthatja meg.
(Felnőttek részére)

DEBRECENI UJSÁG
VÁROSI USZODA SZELVÉNYE
Értéke 1.- P.,
az 5.— P értékű havi bérletjegyet ezen szelvény ellenében 4.— pengőért válthatja meg.
(Gyermekek részére.)

DEBRECENI UJSÁG
VÁROSI USZODA SZELVÉNYE
Értéke 10 fillér,
a 60 fillér értékű napijegyet ezen szelvény ellenében 50 fillérért válthatja meg.
(Felnőttek részére)

DEBRECENI UJSÁG
VÁROSI USZODA SZELVÉNYE
Értéke 10 fillér,
a 30 fillér értékű napijegyet ezen szelvény ellenében 20 fillérért válthatja meg.
(Gyermekek részére.)

A fenti szelvény beszolgáltatása ellenében kedvezményes áru idény és havi bérletjegyeket a város gazdasági ügyosztályánál (Városháza 1. emelet 28/a) a napijegyeket pedig az uszoda pénztáránál állítják ki. Havi bérletjegyek a kiváltástól számított 30 napig érvényesek.

Elfogott a debreceni rendőrség egy megrögzött kerékpártolvajt

Most állítják össze Bóta József bűnlajstromát

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

A Debreceni Ujság—Hajdúföld csütörtöki számában megírtuk, hogy a Széchenyi-utcán tetten érték Bóta József Boldogfalva ut 11. számú házában lakó állásnélküli kertészegédet, amint kerékpárt lopott. A tolvajnak csak anynyi ideje volt, hogy felülhetett a gépre és néhány száz métert elhajthatott, mert az autón üldözésére siető rendőr néhány másodperc leforgása alatt elfogta és beakisérte a rendőrkapitányságra, ahol kénytelen kelletlen beismerle tettét és azzal védekezett, hogy azért kellett neki a kerékpár, mer Békéscsabára akart menni felesége után, aki napokkal ez-elt elhagyta.

A rendőrségen kevés hitelt adtak Bóta védekezésének és nyomozni kezdtek, hogy nem őt terhel-e az utóbbi időben elkövetett rengeteg kerékpárlopás. A gyanu nem volt alaptalan, mert hamarosan kiderült, hogy Bóta József

volt az, aki vitéz Tamási József vaskereskedő kerékpárját a városháza kapujából, Von József kerékpárját a Csokonai-utca 36. számú házból és az Alföldi Tejgazdaság egyik kerékpárját a Széchenyi-utca 48. számú ház elől ellopja. Azonkívül a Hatvan-utca 12. számú ház elől is lopott egy kerékpárt.

A továbbiak során megállapította a rendőrség, hogy Bóta József a kerékpárokon kívül más is szívesen ellopott, ha hozzáférhetett. Ő volt az, aki Hegedűs Kálmáné Boldogfalva-utca 11. számú házában padlására is besurrant és különböző ágyneműket vitt magával. Ugyanekkor a lakásba is beosont és ellopott 10 pengő készpénzt. A rendőrség azt hiszi, hogy Bóta József bűnlajstroma ezzel még nem teljes. Nagyon valószínű, hogy még több más bűncselekmény is terheli a lelkiismeretét. A nyomozás ebben az irányban tovább folyik.

Két autót fosztottak ki a lajostmizsei országúti rablók

A csendőrség hajszoja az utonállókát

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Beszámoltunk arról az amerikai izü rablóbandáról, amely a lajostmizse-kecskeméti országúton iátszó-dott le. Egy hattagu rablóbanda sorba támadta éjnek idején az autókat. Megállásra kényszerítették Marschall Kálmán szentesi csendőr osztályparancsnok autóját is. A parancsnok azonban kivont karddal megugratta a rablókat.

Az ügyben a lajostmizsei és kecskeméti csendőrök a legerélyesebb nyomozást indított és színter nélkül hajszoja a tetteseket. A nyomozás jelenlegi állása szerint egy-két nap múlva eredmény várható a rejtélyes ügyben.

Most kihallgatták Marschall Kálmán és autóvezetőjét Weininger Gábor műszaki kereskedőt. Vallomástk az eset utabbi felhárító részleteire derít világosságot.

A csendőrnagy vasárnap délután indult föl Pestre az autóval és éjjel 11 óra körül visszafelé jövet az autó a Lajostmizse és Kecskemét közötti 75-ös kilométerköhöz ért és ekkor egy hattagu társaság állta el az utat. Háttal az autónak összefogódkodva álltak az uttesten. Hiába világított rájuk a reflektor, hiába tülkölt Weininger Gábor, az autó nem folytathatta útját, le kellett állítani. Ebben a pillanatban Marschall Kálmán csendőrnagy leugrott az autóról. Egyenest az utat elálló toprongvos alakok között termett és erélyesen kérdőre vonta őket, hogy milyen jogon merték feltartóztani az autót. Az egyik közülük, aknek batyu volt a hátán, félrehúzódott az út szélére, a másik őt azonban körülfogta az őrnagyot és olyan fenyegető magatartást tanúsítottak, hogy Marschall Kálmán kénytelen volt fegyveresen védekezni ellenük. Kardot rántott és szétesapott az utonállók között. — Jobbra-balra mérte ütéseit, mire az előbb még támadásra kész utonállók megijedtek és futásnak eredtek Weininger Gábor nyomban a csendőrnagy segítségére sietett. Nekiugrott és pusztá ökölllel ütötte-verte a támadókat. Utésétől az egyik rabló úgy megsérült, hogy ájultan zuhant be az útmenti árokba, ahonnan kímászva, eltűnt az útmenti cserjésben. A többi is arra menekült.

A kellemetlen éjszakai kaland után tovább indult az útjában megakasztott autó Szentese felé. Alig haladt azonban egy pár kilométert. Kecskemét határában egy országúton veszteglő kocsival találkoztak. A kocsi 3 férfi és egy nő ült. Érdeklődtek Marschall Kálmán csendőrnagynál, hogy nem történe-e valami bajuk, mert látták messziről, hogy feltartóztatták az autójukat. — Elmondozták ezután, hogy az autóval történt eset előtt egy tizenkét fonyi, rosszul öltözött férfiakból álló társaság megállásra kényszerítette őket, értéktárgyaikat, pénzüket elszedték, ezenkívül még egy pár kosár gyümölcsöt is elraboltak a kocsijukról. Még csak nem is gondolták rá, hogy szembe szálljanak a rablókkal, mert azzal fenyegették meg őket, hogy a legközebb ellenállás esetén is életükkel játszanak. Marschall Kálmán csendőrnagy megnyugtatta a kocsiülő megrémült utasokat. Igéretet tett nekik, hogy nyomban megteszi a szükséges intézkedéseket Kecskemétea.

Ezután további útjára indult az autó, de nemsokára egy másik veszteglő autóval találkozott az uton. — melytől szintén megtudták, hogy a rajta ülő utasoknak szintén meggyűlt a bajuk az éjszakai rablóbandával. Kecskemétere érve Mrschall Kálmán az esetet bejelentette a rendőrségen.

Eltemették Szegeden a lezuhant magyar pilótát

Tegnap délután temették el nagy részvét mellett Wilhelm Károly szegedi születésű pilóta holttestét a belvárosi hősök temetőjében. A temetésen több ezer fonyi közönség vett részt és a temető felett 3 repülőgép keringett, amikor a koporsót a sir szélére helyezték, leereszkedett alacsonyra és egy koszorut dobott a sirra. A koszoruk között ott volt a két óceánrepülőnek, Endresz Györgynek és Magyar Sándornak nagy fehér rózsákból font koszoruja is, amelyet bajtársuk sírjára küldöttek Budapestről.

INGYEN KAPJA LAPUNKAT

1-éig, ha most előfizet. Kiadóhivatal Kossuth-u. 3. l. e. Tel. 141.

Itt levágandó.

Megrendelem a Debreceni Ujságot augusztus elsejétől havi 3.— pengőért.

Igényt tartok havonta egy tiszta és ingyenes apróhirdetésre. Mint előfizetőnek kérem a Közművelődési Könyvtár díjmentes használatára jogosult igazolványor kiállítását, melvért szemévesen bemegyek a kiadóhivatalba. Igénybe óhaitom továbbá venni a Vígsház és Apollo mozikba érvényes 50%-os jegykedvezményeket.

Név:

Foglalkozás:

Lakás:

Levelezőlapra ragasztva küldje be a kiadóhivatalba

Itt levágandó.

Hamis statisztikát készítettek Csehországban a munkanélküliekről

Prága, július 21

A cseh áttami statisztikai hivatal kimutatást közölt az 1930 december 1-i népszámlálás alkalmával megállapított munkanélküliségről. Ennek a statisztikának az az érdekessége, hogy ha összevetjük a munkanélküliségről havonta kiadásra kerülő statisztikával, amelyet a cseh népjóléti minisztérium ad ki a munkaközvetítő hivatalok jelentései alapján, furcsa eredményre jutunk. Mig például az utóbbi statisztika szerint 1930 december 1-én munkanélküli 155.203 volt, addig a népszámlálási statisztika szerint számuk 294.487-re rugott. Ebből építkezési és mezőgazdasági munkás 64.240 volt, úgyhogy ezen idénymunkások számának levonása után is még mindig 230.247 munkanélküli marad, akiknek munkanélkülisége nem idényjellegű. 1930 december 1-én munkanélküli segélyben csupán 65.904 személy részesült.

Aránylag a legpontosabban közeleltik meg a statisztikai adatok a csehországi munkanélküliséget. Keletre mind pontatlanabbak. Csehországban a népszámláláskor 186.844 munkanélkülit számláltak meg, az idénymunkások nélkül 149.943-at. A havi statisztika szerint abban az időpontban 114.831 munkanélküli volt Csehországban. Morvaországban és Sziléziában 61.776 munkanélkülit talált a népszámlálás, az idénymunkásokat leszámítva 47.789-et, míg a havi statisztika 30.756-ot. Szlovénkón december 1-én a népszámlálás szerint 39.245 munkanélküli volt, az idénymunkásokat leszámítva 27.329, míg a havi statisztika szerint csak 8260. Ruszinsz-

kón 6622 munkanélkülivel szemben (ebből 1445 volt az idénymunkás) a havi statisztika csak 652-t jelentett. Mig Csehországban a statisztikák között csak egy hatod arányban mutatkozik eltérés, Morvaországban és Sziléziában már felszeres arányban, Szlovénkón a havi statisztika alig negyedét jegyzi föl a munkanélkülieknek és Ruszinszkon már egy tizedét sem. Ezekből a számokból nehéz következtetéseket levonni, kivéve azt az egyet, hogy a statisztikák értéke felette relatív.

Franciaországban telepszik le Alforsz

Páris, július 24.

Alfonz volt spanyol király, a jelek szerint, végleg Franciaországban akar letelepedni. E szándékáról tesznek bizonyosságot azok a lapjelentések is, amelyek arról számolnak be, hogy a volt király a chantilly-i kastélytól nem messze fekvő, középkorból származó Senlis-kastélyt az egyik Rotschild bárónő hagyatékából 18 millió frank összegért megvásárolta. A király rövidesen beköltözik a kastélyba.

Lakása ? kiadó

egyszer kell csupán a napilapban meghirdetni. 10 szó 30 fillér, hirdetés feladási helye: Kossuth-utca 3., l. em.

Bestiális kegyetlenséggel meggyilkoltak Balmazújvárosban egy asszonyt és hatéves kisfiát

Hároméves kisfiát életveszélyesen megsebesítették — Az elvetemült gyilkosnak nyoma vészett

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) Bestiális kegyetlenséggel elkövetett gyilkosság ügyében nyomoz most a balmazújvárosi csendőrség és ugyancsak megkezdte a vizsgálatot dr. Preinesberger Jenő központi vizsgálóbíró, törvényszéki tanácselnök. A csendőrség jelentése szerint a tegelső vizsgálat adataiból a következő tényállás állapítható meg.

Kecskés Sándorné született H. Nagy Eszter közel tíz éve ment feleségül a férjéhez s a balmazújvárosi határban laktak egy tanyán. Legutóbb a férje egy közeli másik tanyára költözött ki, ahol mezei munkát végzett. Otthon maradt az asszony, Sándor nevű hatéves gyermeke és a kis, három esztendő Imre. Péntekre virradó éjszaka történt a borzalmas gyilkosság. A reggeli órákban többen fel akarták keresni Kecskésné tanyán s meglepetve tapasztalták, hogy nincs senki otthon, az ajtók zárva vannak, holott tudták, hogy Kecskésnének ilyenkor otthon kellett volna lennie.

Felfedezik a borzalmas gyilkosságot

Végül is értesítették a csendőrséget. A járőr azonnal kiszállt a helyszínre, felnyitották a tanya ajtaját és ekkor borzalmas látvány tárult a jelenlevők szemébe. A szoba földjén vértócsában, mozdulatlanul feküdt Kecskés Sándorné és mellette a hatéves Sándor gyermek, míg a legkisebbik, Imre eszméletlenül az ágy előtt volt elnyulva. Mind a háromjuk fejéből még ekkor is patkzott a vér, amely teljesen feláztatta a szoba földjét. Mellettük, eldobva hevert egy vaslapát, amely szintén tele volt friss vérről. Az első szempillantásra látni lehetett, hogy gyilkosság történt s megállapították, hogy Kecskésné és Sándor nevű gyermeke már halottak, Imre pedig rendkívül súlyosan sebesült meg és elvesztette az eszméletét.

Bizottság a gyilkosság színhelyén

A csendőrök azonnal értesítették a borzalmas esetről a debreceni királyi ügyészséget, majd hozzákezdtek a nyomozáshoz. A jelentés szerint a gyanu az első pillanatban a férjére, Kecskés Sándorra irányult, aki a szomszéd tanyán volt. Kihallgatták Kecskést, de a kihallgatás eredményéről még semmit sem lehet a nyilvánossággal közölni. Dr. Preinesberger Jenő központi vizsgálóbíró tegnap, pénteken délután a törvényszéki orvossal együtt kiszállt a helyszínre négy órákor és megejtették a holttestek felboncolását és bevezették a vizsgálatot. A helyszíni kihallgatások után fognak dönteni arról, hogy őrizetbevétel, vagy előzetes letartóztatást kell-e valakivel szemben fogantatni. Különben egész Balmazújváros és

különösen a tanyai lakosság egész napon át a legnagyobb izgalomban van a szörnyű gyilkosság hatása alatt.

Nyoma vészett a bestiális gyilkosnak

Késő este jelent a Debreceni Ujság —Haiduföld tudósítója:

A délután lefolytatott nyomozás során megdölt az a gyanu, miszerint Kecskés Sándor, a meggyilkolt asszony férje, illetve a meggyilkolt Sándor fia édesanyja követte volna el a gyilkosságot. Kecskés Sándor igazolta, hogy a gyilkosság idején 25 kilométernyire volt a tanyától és éppen csépléssel foglalkozott. A gyilkosság különben éppen a gyanúsított férfit viselte meg a legjobban. Mikor hírül vette, hogy mi történt, sírva faxadt és alig tudott haza vándorolni.

A csendőrség most más irányban folytatja a nyomozást, ezideig azonban semmi olyan pozitív nyomra nem akadtak, amelyen határozott irányban elindulhatnának.

Relyteltyessé teszi a gyilkosságot, hogy a szobából, ahol a gyilkosság történt, semmit sem vittek el, de érintetlenül hagytak mindent a tanya többi helyiségében is, tehát rabió-gyilkosságról szó sem lehet.

Itt említjük meg, hogy az életben maradt, de rendkívül súlyosan sebesült három esztendő kis Kecskés Imrét rögtön a bestiális gyilkosság felfedezése után beszállították a debreceni klinikára, ahol azonnal ápolás alá vették.

A kisfiu a klinikáról most értesülésünk szerint — éjjel 12 órákor még életben volt és az orvosok véleménye szerint minden remény meg van arra, hogy életben is marad.

Utban van a Graf Zeppelin az északi sark felé

Ünnepélyes keretek között történt meg a start Friedrichshafenben

Friedrichshafen, július 24.

A kora reggeli órákban sokszáz ember gyűlt össze a gyár előtt a Graf Zeppelin sarki utjának strat ünnepélyére. Félkilencor érkeztek meg az első utasok és a léghajó legénysége hozzátartozóik kíséretében. Eckener dr-t felesége és leánya kísérte el a hangárba.

Háromnegyedkilencor megindították a léghajó motorjait és az elektromotort. Lehmann kapitány hivatali szobájában Eckener dr még rövid megbeszélést tartott a léghajó vezetőivel és az északi sark expedíció vezetőjével, Samoilovics tanárral. A léghajó fedélzetén 30 főnyi legénység van Eckenerrel és Lehmann, Flemming, Schiller és Bruss kapitányokkal, valamint 16 utas.

A start előtt dr Eckener többek között a következőket mondotta:

— Zeppelin grófnak kedvenc gondolata volt, hogy észak felé tudományos kutatást végezzenek és különösen arra látta alkalmasnak a kormányozható léghajót, hogy azzal az egyébként hozzáférhetetlen sarkvidéket kutassák át. Most megpróbáljuk Zeppelin gróf gondolatát megvalósítani.

— Minthogy tudományos expedícióról van szó, a léghajó utasainak minden kényelemről le kell mondaniuk.

— Nagyon sajnálom, hogy utazásunk ilyen rendkívül komoly időpontra esett, amikor a német nép sorsáért és talán lehet mondani pusztán létéért aggódik. De három hét alatt, amikor a német helyzet komolysága olyan meglepésszerűen vált ismeretessé, előkészületeink már olyan előrehaladt stádiumban voltak, hogy nem lehetett azokat többé abbahagyni. Amerikából és egyéb külföldi országokból a tudósok már utban voltak Friedrichshafen felé. Ezért megkezdett munkánkat most már be is kell fejeznünk. A legna-

gyobb nyomatékmal hangsúlyozom azonban, hogy komoly expedícióról van szó, a tudomány érdekében tett utazásról, már pedig Németország a tudomány haladásába veti jövőbeli reményeit.

— Az utazás költségeit, épp úgy, mint az északamerikai és a délamerikai utnál, nem a német birodalom és a német nép viseli, hanem 75 százalék erejéig a külföld és 25 százalékig az egész világ bélyeggyűjtői. Így tehát utazásunkat, ha nehéz szívvel is, de nyugodtan kezdjük meg. Reméljük, hogy hat nap múlva már sikerekről számolhatunk be.

Ezután Bäuerle mérnök és Schiller kapitány nyilatkoztak a léghajón végrehajtott változtatásokról és az expedíció felszereléséről.

Bäuerle kijelentette, hogy a gépeken semmi változtatás nem volt szükséges, csak a motorok hűtőjére kellett a fagyás veszélye miatt védőeszközöt felszerelni. Ezzel a felszereléssel a léghajó nyugodtan haladhat 20 fokok hidegben is. Nagyobb hideg esetére a léghajó további fagyás elleni védőeszközöt visz magával. Ezenkívül arról is gondoskodtak, hogy a gépeket forró otajjal melegíthessék.

Schiller kapitány utalt arra, hogy a gondolat bizonyos mértékig át kellett építeni a sarki repülés miatt. Hangoztatta ezután, hogy a léghajó olyan nagymennyiségű üzemanyagot visz magával, hogy 5—6, sőt 7 napig is a levegőben maradhat, anélkül, hogy nyugtalanságra lenne ok. Hangsúlyozta ezután a kapitány, hogy nincs szó tulajdonképpen sarki utazásról. Az a terület, amelyet tudományosan át akarnak kutatni, még körülbelül 600 kilométernyire fekszik az Északi Sarktól. Végül Samoilovics professzor.

az expedíció tudományos vezetője nyilatkozott az utazás céljáról. Hangoztatta, hogy az expedíció remélhetőleg eddig még ismeretlen szárazföldet fog felfedezni a sarkvidéken. Főleg azonban abban az irányban akarnak megfigyeléseket tenni, hogy miképp befolyásolja az északi sarkvidék az európai éghajlatot.

Berlin, július 24.

A Graf Zeppelin sarkvidéki útján ma délután kevéssel félégny után érkezett a birodalmi főváros felé. A repülőter fölött fellépett légörvény miatt az eredetileg délután 5 órára kitűzött leszállást egy órával el kellett halasztani. A szép idő a berliniek ezreit vonzotta ki a repülőterre.

Az Egyesült Államok pénzügyi piacán ez év második negyedében csak 152 millió dollár értékű kölcsonkötvényt bocsátott ki

Newyork, július 24.

A kereskedelemügyi államtitkár kimutatása szerint az 1931 év második negyedében az Egyesült Államok pénzügyi piacán kibocsátott kölcsonkötvényt összege mindössze százötvenkét millió dollárra rugott, míg az elmúlt év hasonló időszakában négyszázkilencmillió dollár értékű kölcsonkötvényt bocsátottak ki. Az idei kibocsátások Kanada számára történtek és csak egy esetben európai állam részére. A százötvenkétmillió dollárból ötvenmillió dollár konverziós célokat szolgál.

Egerben a pékek leszállították a kenyér árát

Eger, július 24.

Az egri pékiparosok elhatározták, hogy a kisipari malmok lisztárleszállítása következtében ők is engednek áraikból.

Az inségkenyérnek nevezett 7-es buzasziszthól készült kenyér ára 26 fillér marad. Ugyancsak változatlanul 48 fillér a fehérkenyér és 6 fillér a sütemény.

Olcsóbb lett a félbarnakenyér. Árát 42 fillérről 38-ra engedték. A barnakenyér ára 36 fillérről 32 fillérré csökkent. Itt említjük meg, hogy a kereskedelmi miniszter a boletlamentes liszt vásárlási idejét vasárnap éjszakáig meghosszabbította, tehát a pékek még mindig boletta nélkül szerezhetik be lisztükségletüket.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. Földművelésügyi Miniszter ur rendelete alapján a vadászterületek birtokosainak és bérlőinek figyelmébe a m. kir. Honvédség állatállományához tartozó jelentőskutyák oltalmazására, azzal hívom fel, hogy vadászszemélyzetüket az e tekintetben szükséges utasításokkal lássák el.

A jelentőskutyák megfelelően idomított kutyák, amelyek a vadállományt nem veszélyeztetik.

A jelentőskutyák ismertetőjelet is viselnek és pedig a jelentőnyakörvet, amely áll a bőrnakövből, a jelentőhüvelyből és a csörgőből, azonkívül 3 cm. átméretű éremmalaku sárgaréz azonossági bárca van rajtuk, tehát lég távolságból feismerhetők.

Debrecen, 1931. július 11.

Polgármester.

Hirdessen a Debreceni Ujságban

Hírek

1931 július 25 (szombat)
Prot.: Jakab. Kath.: Jakab.

Ma a «Süvegek» gyógyszerárak tartanak ájeli szolgálatot: „Kiváló” Piac-utca 33. — Muraközy, Piac-u. 72. — „Sas” Hatvan-u. 76. — „Csillag” Arad-tér 1. — „Nádor” Szent Anna-u. 66.

IDŐJOSLÁS

Hazánk keleti szélén az éj folyamán volt némi esapadék, mennyisége azonban csak nyomokban fejezhető ki. A nappali felmelegedés az ország középső részén esütörtökön megközelítette a 30 fokot, a nyugati határ-nyegyekben azonban csak 23—24 fokra emelkedett a hőmérséklet. Az éjszaka az átlagosnál még mindig hűvösebb volt és a hőmérséklet, különösen a Dunántulon, 10 fokra is alászállott.

Budapesten 24-én délelben a hőmérséklet 25 fok Celsius, a tengerszintre átszámított légnyomás 765 milliméter.

Várható időjárás a következő 24 órára: Tulnyomóan derült, tovább melegedő idő, legfeljebb az ország keleti szélén némi esapadékkal.

VASÁRNAPI ISTENTISZTELETEK

A református templomokban:

Nagytemplomban: délelőtt 10 órakor prédikál Molnár Ferenc, délután 5 órakor Móra Ferenc. Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál dr. Soós Béla, 11 órakor Dékán Elek. délután 5 órakor Sípos Imre. Kossuth-utcai templomban: délelőtt 10 órakor prédikál Magyar Bertalan, délelőtt 5 órakor Madar Zoltán. Árpád-téri templomban: délelőtt 10 órakor prédikál Uray Sándor, délután 5 órakor Dékán Elek. Ispótyi templomban: délelőtt 10 órakor Szabó Gyula. Homokkertben: délelőtt 10 órakor prédikál dr. Danesházy S. Nyilastelepen: délután 3 órakor prédikál Kalas Ferenc. Csapókerben: délelőtt 10 órakor prédikál Tóth Sándor, délután 3 órakor Tóth Sándor. Sámsoni-úti iskola: délután 4 órakor prédikál Tóth Sándor. Nyulas: délelőtt 10 órakor prédikál Murányi Zoltán. Wollaffka-telep: délután 3 órakor prédikál Rápolthy Árpád. Horthy kórház: délelőtt 9 órakor prédikál Sípos Imre. Tégláskert: délután 3 órakor prédikál Várdi Ferenc.

Istentiszteletek sorrendje a róm. kath. templomban:

Réggel 6, 7, 8, 9, 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor szentmise. Fél 10 órakor nagymise. Prédikál Bence Mátyás káplán. Délután fél 4 órakor szent olvasó. Prédikál Kovács Sándor káplán. Utána ájtatosság.

Az evangélikus templomban vasárnap, július 26-án délelőtt 10 órakor istentiszteletet tart és prédikál Poputh Viktor.

— A Nyári Egyetem az idén a német, francia, olasz és angol nyelv tanfolyamok mellett programjába iktalta az eszperantót is. Tanítani fogja Zempléni Vilmos Gyula orvos, aki tudásával eddig is sok elismerést szerzett. Az eszperantó tanfolyamon bárki díjtalanul részt vehet, aki a Nyári Egyetemre beiratkozik.

— Örízetbevétele előtt megszökött Debrecenből a szélhámos álgazdász című cikkünkkel kapcsolatban felkértek bennünket annak közlésére, hogy a tudósításban említett Piac-utcai kislány nem volt Sz. Gy. menyasszonya, sőt még menyasszony-jelöltje sem.

— Esküvő. Dr Siket József és Kiss Kornélia ma, szombaton reggel 10 órakor tartják esküvőjüket a ref. Nagytemplomban.

— A külföldre feladható pénzküldemények nagysága. A postaigazgatóság értesíti a postát igénybevevő közönséget, hogy a kereskedelmiügyi miniszter 89124. sz. rendelete alapján további rendelkezésig külföldre egy-egy postautalvánnyal legfeljebb csak kettőszáz pengőnek megfelelő összeg adható fel.

— A Péterfia-utcai egyházzsuz július 27-én, hétfőn délután 6 órakor tanácsulést tart az egyház tanácstermében (Kálvin-tér 17.). Fontosabb tárgyak a püspök jubileummal kapcsolatos teendők megbeszélése. Az egyházzsuz múlt évi számadása. Ez évi költségvetés. A tanácsosok ezután is meghívottak a gyűlésre.

— A Zavaros-ügy iratai az ügyészségen. Zavaros Aladár és Vargha Elemér bűnügyének másfél mázsa sulyu aktakötegeit ma küldték meg a budapesti ügyészségnek és most látnak hozzá a vádirat elkészítéséhez. Ez a munka előretáthatólag hosszabb időt vesz igénybe.

— Istentiszteletek a baptista imaházban. A Szappanos-utca 23. alatt levő baptista imaházban vasárnap d. e. 9—10-ig imaóra, 10—11-ig és délután 5—6-ig prédikál Köszegi Árpád zeneszerző lelkész, 6—8-ig ifjúsági ünnepély, művész vendégünk közreműködésével.

— Orvosi hír. Dr. Göndör Arnold szabadságáról hazaérkezett és rendelését megkezdte. Széchenyi-utca 1 b.

— A Pesti Tőzsde új száma rendkívül érdekes részleteket közöl a betérendeletről, a pesti bankok életéről, a Ganz új megrendeléseiről, egy gramofongyár feltámasztásáról, a Földhitelbankról, a téglakartelről, a berlini helyzetről, a Téglá rt. nem létező építkezéseiről stb. Érdekes textil, biztosítási, áruipiaci rovatok egészítik ki a kitünően sikerült új számot.

— Hálófűgöny. Week-end szék, turista hátizsákok és alumínium edények jutányos árban kaphatók Antalffy sportruházban. Varga-utca 1.

— Magyarországon minden lakosra harminc liter bor jut. A központi statisztikai hivatal kimutatása szerint Magyarországon minden emberre 30 liter évi borfogyasztás jut. Európában legnagyobb a borfogyasztás Franciaországban, helyenként 147 liter, második helyen Olaszország áll 98 literrel, azután Spanyolország 83 literrel.

— A MÁV műhelytelepi fürdő használati ideje. A műhelyfőnökség értesíti az összes máv. alkalmazottakat, valamint az összes nyugdíjas és nyugbérre-s ket, hogy a máv. műhely keze esébe levő fürdő üzemben a fürdési idő 1931 július 21-től a további intézkedésig a következőképpen állapított meg: Hétfőn egész nap zárva. Kedden délután 15—20 óráig nők, szerdán délután 15—20 óráig férfiak; esütörtökön délután 15—20 óráig nők; pénteken délután 15—20 óráig nők; szombaton délután 15—20 óráig férfiak; vasárnap délelőtt 6—13 óráig férfiak részére.

— Az oláh állami tisztviselők tiltakoznak az „áldozati adó” ellen. Az oláh állami tisztviselők tegnap gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy memorandumban tiltakoznak az „áldozati adó” ellen, mely 10—25 százalékkal csökkentené a tisztviselői fizetéseket. A memorandumban arra hivatkoznak, hogy az amugy is nehéz helyzetben levő állami tisztviselőkre végzetes csapást jelentene az áldozati adó bevezetése.

— Orvosi hír. Dr. Lázarecz Béla orvostudor-fogorvos rendelését Bathány-utca 1. szám alatt megkezdte.

— Minden csoda két napig tart! Csodálja tehát Springer levélpapír különlegességeit, annak olcsóságát, egy csomag 48 fillér, ha már nem csodálja, szóljon nekem, hogy áráimmal ismét csodálatba ejtsem. Springer papír, fényképszeti szaküzlete.

— Felhívjuk olvasóink figyelmét, miszerint bármilyen dolog (lakás, vásárlás, utlevélügy stb.) szerény díjazás ellenében elintéztethet Budapestnél, hogy személyesen felutazna s így megtakaríthatja az utiköltséget. Cim a kiadóban.

— Zongoraórákat ad és csoportos magyar nóta tanítást is vállal igen jutányos áron zongoratanárnő. Cim a kiadóban.

GEBAUER

HÁMELTÉKEZESI VÁLLALAT
KOSSUTH-UTCA 2.

TELEFON: NAGYKAL 102. ÉLÉNY 20

ANYAKÖNYVI HIREK

Eljegyzések: Ladányi József cipész segéd—Juhász Sára, Dávid István fm.—Bereczki Ilona.

Halálozások: Csordás Pál ref. 80 éves, Vályi Nagy Gusztáv-u. 11., Kocsis Andrásné Demján Anna gör. kath. 53 éves, Haláp 180., Kovács Lajosné Takács Mária gör. kath. 35 éves, Tiszaujfalu.

Születések: Czeglédi Márton feles. bérő fia Sándor, dr. Spisívszky Ernő fővényszéki jegyző leány Ágota, Marjai Imre fm. fia Gyula, Kádár József hiv. szolga leány Erzsébet, Szabó József cipész segéd fia József, Papp Gyula Máv. lakatos fia Gyula és 1 halvaszületés.

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesítjük villamos áram fogyasztó közönségünket, hogy hálózatunkon eszközendő javítások miatt folyó hó 26-án, Vasárnap a következő helyeken és időben az áramszolgáltatás szünetelni fog:

Réggel 7 óratól délután 2 (14) óráig: Egreskert, Boldogkert, Mikepércsi-ut, Kerekes telep, Wollaffka-telep, Monostó-pályi-ut, Wolff szőlőtelep és uradalom, Szabó Kálmán-utca, Homokkert, Galamb-utca, Diószegi-ut költő része, Közvágóhíd, Bibari telep, Onossai-utca, Gerébi telep és Bozzai telep, MÁV. műhely.

Réggel 8 óratól 10 óráig: Petőfi-tér, Ispótyi, Késses, Salétrom-utca, Déisor, Vargakert, Szoboszlai-ut, Erzsébet, Boldogfalva, Vörösmarti, Török Bálint, Miklós, Arany János-utca, Külső-vásártér, Széchenyi-utca és kert, Nyugati, Szepességi, Simonffy, József kir. herceg-utca, Hatvan-utca vége, Vendég, Csap, Jókai, Tanító, Cserpes, Garai, Csokonai, Zugó, Borz-utca, Mester-utca páros oldala, Kishegyesi-ut, Hatvan-utcai kert, Tégláskert és MÁV. Fűtőház területén.

Délelőtt 10 óratól 12 óráig: Hatvan-utca eleje, Fűvészkert, Bethlen, Thaly Kálmán, Honvéd, Kertész, Bundi, Görbe, Hajó, Csemete, Kar, Pesti-utca, Mester-utca páratlan oldala, Bőszörményi-ut, Ujvárosi-ut, Köntöskert, kert, Szotyori telep.

Déli 12 óratól 2 (14) óráig: Hunyadi, Deák Ferenc, Piac-utca, Kossuth-utca eleje, Dégenfeld-tér, Kálvin-tér, Péterfia-utca páros oldala, Rothermer-utca, Károly Ferenc József-ut, Bőszörményi-ut, Libakert, Vénkert, Cségekert, Újkert, Sesta kert, Seta kert.

Világítási Vállalat.

— Kerékpárjait átszírozza, szak-szerűen javítja mindenféle alkal-részeket bel- és külföldi gummitkat raktáron tartok, azonnal be is helyezem. Nagy István műszerész, Széchenyi-utca 6.

— Potoskát, svábót, molvt kirtani házilag csakis a Löcherer Cimexinnel lehet, mert nemcsak az élő rovarokat, de azok petéit is nyomban elpusztítja. Gyógyszertárak és drogeriákban kapható.

— Tanulókat, gyakorlott segéd-lányokat telvesz: Laborlatvy divatszalon, Debrecen, Rákóczi-utca 41. szám.

Eladó háza

van? 30 fillérbe kerül, hogy sok ezren tudomásul vegyék.

— Hirdetését feladhatja:
Kossuth-u. 3. l. e.

Előfizetőinkhez:

A „DEBRECENI UJSÁG—HAJDUFÖLD”-et bármely kül- és belföldi nyaralóhelyre fennakadás nélkül küldi kiadóhivatalunk. Kérjük tehát mielőtt nyaralását megkezdli, sziveskedjék az alábbi szelvényt kivágni és pontosan kitöltve kiadóhivatalunknak megküldeni (Kossuth-u. 3. l.), vagy pedig a címe a 1—41. telefonszámra közölni.

Kérem a „DEBRECENI UJSÁG—HAJDUFÖLD”-et, melyet eddig
.....
címre kézbesítették, ... hó ..... től
.....
hó ..... ig a következő címre küldeni:
Név: .....
Uj cím: .....

Színház Mozi

MUSOR:

Szombat: Kacagó est.

Leszállították a színházi hely-
árakat. Alapí igazgató, hogy min-
denkinek hozzáférhetővé tegye a
Kamaraszínház látogatását, a mai
naptól kezdve lényegesen leszállít-
totta a helyárakat. Ezentúl az esti
előadásokon is a délutáni helyárak
érvényesek.

Az Arc és álarc előadásait pro-
longálták. A csütörtöki bemuta-
tón döntő sikert aratott Chiarelli
darab, az Arc és álarc szombaton
és vasárnap este is színre kerül,
még pedig este is a délutáni hely-
árakkal.

A Szinpártoló Egyesület elnök-
sége értesíti igen tisztelt tagjait,
hogy a 25%-os kedvezményt az új
helyárakból is sikerült biztosítani
s így tagjaink közül mindazok,
kik tagsági díjjal hátrétekben nin-
csenek, igényt tarthatnak ilyen
kedvezményre.

Kert-mozi

VIGSZÍNHÁZ

TELEFON 14-71

Szombat, vasárnap július 25-26.

Ujdonost!
Carola Neher
Paul Ottó
és
Georg Alexander
együttes főszereplésével:
KEDVESSÉG
(a vágyak asszonya.)

Henry Bataille regénye, hangos-
filmen, 9 felvonásban.
Ezét megelőzi: Burleszkműsor és
Metro Híradó.
Előadások hétköznap 7 és 9 óra-
kor. Vasárnap 5-7 és 9 órakor.
A 9 órás előadás kedvező időben
a Kert-moziban. Vasárnap az 5
órás előadás mérsékelt helyárak-
kal.

Szombaton
„MADONNA A TISZTÍTÓTŰZ-
BEN”
dráma 8 felvonásban, főszerep-
lők: Várkonyi Mihály és Camilla
Horn.
Megelőzi:
„Kétkü férfi”
színmű 7 felvonásban.
Előadások: 7 és 9 órakor, félhely-
árakkal.

Menjünk üdülni strand'ni
Konyári Sóstófürdőre

Debrecen nem alkalmaz semmiféle rendszabályt a pékekkel szemben

A kenyérrákok arányban állanak a lisztárakkal

(A Debreceni Uiság tudósítójától.)
A kenyérrákok megállapítására ösz-
szehívott ankét Zöld József polgár-
mester helyettes elnökele alatt teg-
nap délelőtt ismét ülést tartott, ame-
lyen a bizottság kimondotta, hogy a
jelenlegi kenyérrákokat a liszt árál-
kulásához képest megfelelőnek tartja
és egyelőre semmiféle rendszabály-
hoz nem nyúl.

Ezzel kapcsolatban a Tiszántúli Sü-
tők Szövetsége a sütőiparosok ré-
szére tájékoztatást adott ki, amely a
következőket tartalmazza:

A sütőipar képviselői kifejezték a
sütőipar álláspontját a kialakult árak-
ra vonatkozólag és előterjesztették a
sütőiparosok kalkulációját.

A hatóság részéről dr. Misztiv Ká-
roly tiszti főügyész terjesztette elő
a hatóság kalkulációját.

Eltérés csupán abban a tekintetben
volt, hogy a hatósági kalkuláció nem
30 százalékos, hanem 35 százalékos szá-
porítást vett irányadóul, továbbá
nem az átlag árakat, hanem az Ist-
ván malom árait vette alapul. A 35

százalékos rezi költséget a hatóság
elfogadta.

Még a hatósági számítás szerint is
az derült ki, hogy a pékek árszámítá-
sa teljes mértékben igazolva van,
ezért kijelentette az elnök Zöld Jó-
zsef polgármesterhelyettes, hogy ha-
tósági árakat nem állapítanak meg,
hanem az áralakulást teljesen az
életre bízzák.

Ellenben kötelezővé teszik azt,
hogy minden pék az üzletében kiírja
a kenyérrákokat a minőség feltünteté-
sével együtt. Tehát ki kell írni, hogy
1 kg. fehér kenyér 2-ös lisztből .... P
1 kg. félbarna 4-5-ös lisztből .... P
1 kg. barnakenyér 6-os vagy
tisztán rozs lisztből .... P
Írányárak a következők: Fehér
2-ösből 42 fillér, félbarna (4-5) 36
fillér és barnakenyér 6-osból 37 fillér.
A viszontelárusítók kg.-ként 4
fillérrel többet számíthatnak.

A tiszti főorvos a 7-es és ennél
magasabb számú lisztből való ken-
yeret közegészségügyi szempontból
égszélyesnek tartja és ezért en-
nek sütésétől mindenki tartózkodjék

TESTÉDZÉS

Nyolc amatőr csapat játszik vasárnap délután kiesési
rendszerrel a DVSC pályán

Szép díjazások az I., II. és III. helyezetteknek

A debreceni helyi csapatok nagyon
érdekes villantornát bonyolítanak le
vasárnap. Debrecen teljes amatőr gár-
dája, mint a DKASE, DVSC, DMTE,
Textilgyár, Székgár, FC., Börös, Vil-
lanygyár, sorsolás szerint 2x15 perces
mérkőzéseket bonyolítanak le kiesési
rendszerrel.

A sorsolás szécsélye a legizgalma-
sabb párosításokat hozta. A szenzá-
ciós program rekord közönséget ér-
demel. A debreceni amatőr csapatok
vezetői, ügylátszik, alaposan ki akar-
ják építeni az alosztály jövőjét s
máris készülnek az izgalmasnak ígér-
kező őszi szezonra.

Különösen dicsegetreméltó, hogy
az első három helyezett díjazásban
részesül, mely magában véve garancia
a mérkőzések komolyságára.

A mérkőzések fél 2 órától fél 8
óráig lesznek lebonyolítva.
Belépődíj: Tribün 80 fillér, hölgy-
jegy 50 fillér, állóhely 40 fillér.

A sorsolásokat tegnap ejtették meg
az alábbiak szerint:

Fél 2 óra: Villanygyár—Székgár.
2 óra 5 perc: DMTE—Textil.
2 óra 40 perc: DTE—DVSC.
3 óra 10 perc: DKASE—D. Börös.

Középdöntők:
3 óra 45 perc: Villanygyár—Szék-
gyár, győztesek. DMTE—Textil győz-
tesek.

4 óra 20 perc: DTE—DVSC, DKASE
—D. Börös győztesek.

5 óra: Vesztések a harmadik he-
lyért.
6 óra: Döntő az első, második he-
lyezésért, 2x30 perces időtartammal.

A mérkőzéseket 11-es létszámú csa-
patokkal bonyolítják le.

Villanygyár—Székgár. Fél 2 óra.
Dr. Lengyel József.

DMTE—Textil. 2 óra. Weisz Béla.
DTE—DVSC. 3 óra. Pünkösztí Mi-
hály.

DKASE—Börös. 4 óra. Kovács Béla

Ma délután kezdődik meg a kerületi bajnoki uszóverseny Debrecenben

A szombaton és vasárnap megren-
dezésre kerülő kerületi bajnoki uszó-
verseny mindenképpen nagy forduló
pontot jelent a kerület uszósportjának
életében. Eddig ugyanis évek hossza
során keresztül a bajnoki verseny a
két debreceni egyesületnek, a DEAC és
DUE-nak a párharcra volt.

A hosszú és gondos téli előkészítő
munka eredményének tudhatjuk be,
hogy ez évben a DEAC és DUE ver-
senyzőin kívül Szolnok, Nyíregyháza,
Sárospatak, Berettyóújfalú, Kiszvárd
és Szerencs uszói is starthoz álanak
Ezáltal biztosítva vannak a nagy me-
zőnyök.

A kerület egyik újítása az is, hogy a
bajnoki versenyt két nap rendezik. Ez
éven kiírták az ifjúsági bajnokságokra
is és így a senior, hölgy és ifjúsági
bajnoki számok bővítését programoj ad-
nak egy kétnapos versenynek is. A
bajnoki számokon kívül még fiú és

gyermekversenyek kerülnek lebonyoli-
tásra, az uszós számok után pedig ket-
tős bajnoki vízipó ómérkőzések lesznek
nek. A DEAC—Sz. MÁV, DEAC—S.
MOVE, DUE—Sz. MÁV, DUE—S.
MOVE mérkőzések kerülnek a két na-
pon keresztül lejátszásra. A két ide-
gen városbeli csapat bekapcsolódása a
kerületi vízipólbajnokságba, egész új
színt visz majd a küzdelembe. A kerü-
leti bajnoki cím nyerése most már
nem egy mérkőzés megnyerésébe kerül
a bajnoknak, hanem körmérkőzés for-
májában mindenkivel játszania kell.

A verseny legérdekesebb számai két-
ségeként vasárnap lesznek, azonban
szombati versenyek is méltán számot
tarthatnak az érdek ödre. Szombaton
lesz az első ízben kiírt 800 m-es senior
és ifjúsági bajnokság, a 3x100 m. ve-
gyes staféta és a 3x100 m. hölgy ve-
gyes staféta az ifjúsági és hölgy hát-
uszó bajnokság

A rendezőség a propaganda szempon-
tokat tartotta szem előtt a verseny be-
lépti jegyeinek ármegállapításánál. A
szombati napon ülőhely 1 pengő, álló-
hely 50 fillér. Vasárnap I. rendű ülő-
hely 2 pengő, II. rendű 1.50, állóhely
80 fillér, gyermekjegy 12 évesig 50 fillér.

A verseny délután 5 órakor kezdődik
a nagyerdei uszodában.

Több elsőklasszisú atléta startol a DEAC vasárnapi atlétikai versenyén

Vasárnap délután 4 órai kez-
dettel rendezik a DEAC nemzetköz-
zi atlétikai versenyét, melyre több
több első klasszisú atléta startjat
igyekezett biztosítani. Így meghívtá
versenyére az idei két angol
bajnokot: dr. Darányit és Madar-
rást, az Európában idén 800
m-en legjobb eredményt elért
Barsit, az újdonsült gátfutórekor-
der Jávort és mellő ellenfelét, Bo-
rosst, Szabó Miklóst, Lázárt, az
olympiai helyezett Meiert legyőző
Koltit, Késmárkit, Gerő Gábort
stb. Minden remény megvan arra,
hogy a meghívottak el is indulnak
a versenyen s így a közönségnek
elsőrendű sportélvezetben lesz
része. Jó mezőnyt fognak alkotni
mellettük a kerület atlétái, akik
Eperjes, Kassa—Debrecen és
Észak—Kelet válogatott verseny-
re készülnek. Ennek a verseny-
nek alapján fog megtörténni mind
a két versenyre a válogatás, ezért
a helyezésekért is szép küzdel-
mek és jó eredmények várhatók.

SPORTHIREK

Felhívom a Toldi FG összes játéko-
sait, hogy szombaton este 6 órára a
rendes helyen okvetlen jelenjenek
meg. Intéző.

Felhívás. Felkérem a DVSC alatt
felsorolt játékosait, hogy vasárnap
délután 2 órára a Diószegi-úti pályán
pontosan jelenjenek meg: Barna, Pá-
linkás, Juhász, Borsi, Márkus, Nyvis-
nyik, Weisenberger, Géres, Kántor,
Fencz, Boros, Tóth, Juhász, Kuntár,
Bogdán, Zámecsnik.

HÍRDETME NY.

Az elmúlt két esztendőben a gabo-
naféléknek rendkívül alacsony ára
miatt, a gazdaközönség az ország
számos vidékén nagymértékben ke-
rrolta fel az étkezési hüvelvesek, így
főképpen a lencse és a borsó termelé-
sét. A lencsével és borsóval bevetett
területek, valamint ezek termése is az
utolsó két évben az előbbi évekhez ve-
szonyítva több, mint 100 százalékkal
emelkedett. Fontos közgazdasági ér-
dekek fűződnek tehát ahhoz, hogy az
aránylag drága áron beszerzett vete-
mag után származó lencse és borsó
termést a gazdák jól értékesítsék.

Ugy a belföldön, mint főleg a kül-
földön csak a kifogástalan tisztaságu,
zsizsikmentes, vagy idejében zsizsik-
telenített lencse és borsó értékesíthető
jól. Azért most az aratási idő előtt fel-
hívom a gazdaközönséget, hogy igye-
kezzék betakarított és eleséptelt bor-
sóját és lencsét kifogástalan módon
megtisztítani és zsizsikmentesíteni.

A zsizsiktelenítést a cséplés után
lehetőleg tisztítás előtt kell elvégezni,
mert ilyenkor még a tejen levő zsi-
siknek a kártétele olyan minimális,
hogy az a legveszélyesebb az érté-
két csak lényegtelenül csökkentti.

A zsizsiktelenítés különböző mér-
ges gázokkal történik. Tehát a zsizsik-
telenítés keresztülvitelénél — tekin-
tetlenül a mérges gázok életveszélyes
voltára — a legnagyobb körültekinté-
ssel kell eljárni.

Debrecen, 1931. július hó 15.

Polgármester.

Szombat, július 25.

Budapest: 9.15: A m. kir. Mária Terézia I. honvéd gyalogezred zenekarájának hangversenye. 9.30: Hírek, a hangverseny folytatása. 11.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat. 12: Déli hangverseny az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A rádió házikvar-tettjének hangversenye. 12.25: Hírek, a hangverseny folytatása. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.45: Hírek, életm. szerárak, piaci árak, ártolyamhírek. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, vízállásjelentés, hírek. 5: Keleti képek. Fábry Frigyes előadása. 5.25: Szalonzenekari hangverseny. 6.10: „A napfürdőzésről”. Vitéz Berde Károly dr. előadása. 7.10: Lakatos Tóti és cigányzenekarájának hangversenye. 8: A salzburgi ünnepi játékok keretében Rossini „A sevillai borbély” c. vígoperájának előadása Salzburgból. 10.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, lóversenyeredmények. Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarájának hangversenye a Spolarich kávéházból.

Részletes rádió műsört vasárnapi rádiómellékletünkben közlünk.

Hajdúvármegye és Debrecen sz. kir. város főispánja.

554/1931.

PÁLYÁZATI HIRDETÉMÉNY

Debrecen sz. kir. város törvényhatóságának szervezte levő kerületi szülész-női állások közül üresedésben álló VII. és VIII. kerületi szülész-női állásokra pályázatot hirdet.

A kerületi szülész-nők kötelesegeit a város szervezeti szabályrendelete, a bábgyakorlatról szóló szabályrendelet és a m. kir. Belügyminiszter ur által kiadott utasítás alapítják meg. Ezenkívül kötelesek a szülész-nők a városi népjóléti hivatalban a megállapított időrendben az anya- és csecsemővédelem keretében a fennálló szabályok rendelkezései szerint szolgálatot teljesíteni.

A kerületi szülész-nők kötelesek saját kerületeik azon részében lakni, melyet a szabályzat megállapít.

A VII. szülész-női kerület: Ujkerti kerület. — Az Újvárosi-utca és a Simonyi-ut nyugati oldala között fekvő kertészek, telepek és küi területek. — Szülész-nő lakása az Ujkert.

A VIII. szülész-női kerület: Bánk-Fancsikai kerület. — Ide tartoznak a Bánk, Fancsika, Pac erdőségek. — Szülész-nő lakása: Bánk.

Az állás javadalmazását jóváhagyott mindenkor közgyűlési határozatok alapítják meg. A kezdőfizetés jelenleg a 361/1928 b. gy. sz., illetve a 96—1931. b. gy. sz. közgyűlési határozat értelmében havi 93 pengő, mely a szolgálati idő e haladásával a megállapított összegekben emelkedik.

A pályázati kérvényhez mellékelendő:

1. szülész-női oklevél vagy annak hiteles másolata;
  2. születési bizonyítvány;
  3. erkölcsi bizonyítvány;
- A kérvény hozzájához címezve hivatalomban (Vármegyeháza) nyújtandó be a folyó évi augusztus hó 12-ik napjának déli 12 órájáig.

Elkésve érkezett vagy kellően fel nem szerelt kérvények nem vétetnek figyelembe.

Az állások betöltése a törvényhatósági közgyűlés által az egészségügyi bizottság javaslata, illetve kijelölése alapján — életfogytiglan szóló választás útján történik.

Debrecen, 1931 július hó 24.

Dr. Hadházy Zsigmond főispán.

A kerületi teniszbajnokság első napjának eredményei

Erős küzdelem a csapatbajnokság finisében

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
Pénteken reggel egyszerre teljes erővel indultak meg a nagyterdei egyetemi sporttelepen a kerületi teniszbajnokság küzdelmei. A versenyre valóban imponáns mezőny gyűlt össze és a kerület számottevő játékosai hiány nélkül itt vannak, hogy összemérjék az erejüket egymással.

Váltakozóan borús és erős napos időben folytak az egyes játszmák és ez nem kis mértékben zavarta a játékosokat. Néhány izgalmas mérkőzést már végig kellett drukkolni a közönségnek, különösen a csapatbajnoki döntők során.

Meglepetést keltett Ferentsikné megérdemelt veresége Miskolczy Borbálától.

Eddigi eredmények:
Férfi egyes: Mocsáry (Szolnok TTE)—dr. Brenner (Nyíregyháza LTC) 6:1 6:0, Gróf Nemes V. (Szolnok TTE)—Grünberger (DTE) 5:1 6:1, Jenovay (DEAC)—gróf Nemes I. (Szolnok TTE) 2:6 7:5 6:3, Kovács (Berettyóújfalv. TVC)—Gombos (DEAC) 6:1 6:3, Fülöp (DTE)—Svoss (DKTK) 6:3 6:8, vitéz dr. Nadányi (Berettyóújfalv. TVC)—Kardos (DKTK) 6:4 6:1, dr. Leitner (DTE)—vitéz dr. Nadányi (BTVC) 6:4 6:3, dr. Törő (DEAC)—dr. Probstner (DEAC) 6:4 4:6 6:2.

Női egyes: Koczáné TTE—Bölynyi Luci DEAC 6:2 6:0, Dresdner Baby DKTK—dr. Csák Judit DEAC

6:3 2:6 6:2, Miskolczy Borbála BTVC—Ferentsikné DEAC 1:6 6:4 7:5, Dömötör Böbe DEAC—Rathbauer Józán DEAC 6:2 6:0.

Vegyes páros: Nyíri—Miskolczy BTVC—Kovács—Horn Elza DEAC 6:2 6:2.

Férfi páros: Romek—gróf Nemes V. TTE—Görgey—Galaczy DEAC 6:3 6:1, Kovács DEAC, Fülöp DTE pár—Svoss—Kardos DKTK 6:2 6:0.

A bajnoki verseny keretében játszott le a kerületi csapatbajnokság döntő küzdelmét is a szolnoki Tisza TE és a debreceni EAC csapatai között. Az eddigi lejátszott hat mérkőzés után a DEAC csapata vezet 4:2 arányban. A hátralévő három mérkőzést szombaton játszzák le.

Romek TTE győz dr. Juhász DEAC ellen 7:5 6:3.

Farkas DEAC győz Mocsáry TTE ellen 6:3 6:3.

Dömötör Erzsé DEAC győz Koczáné TTE ellen 6:2 6:3.

Ferentsikné DEAC győz gróf Nemes Anna ellen 6:2 6:1.

Dr. Juhász, Göllner pár DEAC győz Mocsáry, Nemes J. gróf pár ellen 5:7 6:2 7:5.

Gróf Nemes V.—gróf Nemes Anna pár TTE győz Farkas—Ferentsikné DEAC pár ellen 6:1 6:3 arányban.

A hátralévő három mérkőzést Vay Miklós báró országgyűlési képviselő játsza le, aki szombaton reggel érkezik Debrecenbe.

HAJDÚFÜLD

Szerkesztő:
WEISSNER KÁROLY,
Tiszántúli Mezőgazdasági
Kamara titkára

KÖZGAZDASÁGA

Két-három pengővel leszállították a malmok a lisztárakat

A buza 30—40, a rozs 50 fillérrel olcsóbbodott a terménytőzsdén

A pénteki terménytőzsdén a gabonafélék lanyhasága tovább tartott, mert összesen csak 1—2 vevő volt, amivel szemben az árkinát eléggé forszírozott.

Az áresés tempója azonban fokozatosan lassabbodott. A tiszavidéki buza 30 a felsőtiszavidéki, jászvári és dunántúli — kereslet hiányában — 40 fillérrel esett vissza. A forgalom erősen mecsappant, mert a malmok is csak igen szorványosan vásároltak. Összesen 33 vagon buza kelet. A rozs teljesen üzletelen és ára 50 fillérrel visszacsúszott.

A takarmánypiacon szilárd az árpa, amelynek ára 25 fillérrel emelkedett. Az áremelkedést az indokolja, hogy egyáltalán nincs benne kínálat. A zab-üzlet esendes és ára változatlan.

A tengeri irányzata is szilárd és két és fél vagon forgalom mellett 5 fillérrel emelkedett. A magpiacon lenmagban és Viktória-borsóban volt üzlet. Lenmagért 26.75 pengőtt fizettek pesti paritásán, míg a borsóért 20 pengőtt adtak.

A liszt piacon nagy mértékben el-lanyhult az irányzat, mert az utóbbi napokban bekövetkezett nagy buza-árhanyatlás ezt az ármérséklést szükségessé tette. Körülbelül 2—3 pengővel alacsonyabban kalkulálták a lisztárakat a malmok ma, mint tegnap. Az áresés a buza- és a rozslisztnél egyforma, sőt az utóbbinál még nagyobbak mutatkozik.

A készáruillet hivatásos árfolyamai Buzai: Tiszai 77 kg 11.55—13.05, 78 kg 11.70—13.20, 79 kg 11.85—13.35, 80 kg 12—13.50, felsőtiszai és fejérmegyei 77

kg 10.35—10.85, 78 kg 10.50—11, 79 kg 10.65—11.15, 80 kg 10.80—11.30, dunántúli és pestvidéki 77 kg 10.15—10.65, 78 kg 10.30—10.80, 79 kg 10.45—10.95, 80 kg 10.60—11.10, bácskai 77 kg 10.35—10.85, 78 kg 10.50—11, 79 kg 10.65—11.15, 80 kg 10.80—11.30.

Pestv. és egyéb rozs 8.65—8.75, zab I. 23.50—24, zab II. 23—23.50, tengeri 15.15—15.30, korpa 13.75—14, 8-as liszt 20.75—21.25, repce 21.25—21.75, bibor here 30.5—31.5, lenmag I. 26—27, lenmag II. 23.5—24.5, vikt. borsó 19—21, expr. borsó 16—17, új árpa 16.75—17.50, sz. répszal 8.5—9.

Zürichi zárlat

Páris 20.13, London 24.90, Newyork 513.87, Bruxelles 71.65, Milánó 26.87 és fél, Madrid 46.50, Amsterdam 206.90, Wien 72.27, Szófia 3.73, Prága 15.23, Varsó 57.55, Budapest 90.02 és fél, Belgrad 9.09, Bukarest 3.05.

Valutaárfolyamok

Pénznemek: Angol font 27.70—28.00, Belga 79.20—80.00, Cseh korona 16.94—17.10, Dán korona 152.00—153.00, Dínár 10.08—10.18, Dolár 571.25—576.26, Francia frank 22.60—23.00, Hollandi forint 229.40—231.00, Lengyel zloty 63.65—64.25, Lei 3.40—3.45, Leva 4.10—4.18, Lira 29.80—30.20, Német márka 135.00—136.20, Norvég korona 152.30—153.30, Osztrák schilling 80.05—80.75, Svájci frank 110.70—111.90, Svéd korona 152.50—153.50.

Chicagói terménytőzsdézárlat

1932 július hó 23-án:

Buza	
Július	53—53.125
Október	52.75—
December	57.125—57.—
Tengeri	
Július	58.—
Október	56.125
December	44.575
Zab	
Július	24.50
Október	25.75
December	28.25
Rozs	
Július	34.50
Október	36.—
December	39.50

Németországban sikerült nikotinmentes dohányt termesztetni

Kevésbé ismeretes, de annál érdekesebb tudnivaló, hogy Németországban is van nem is jelentéktelen dohánytermelés. Baden és a Pfalzvidék a német dohánytermelés központja. A dohánytermelés údományos alapon való fejlesztésével a Karlsruhe melletti Forcheimben felállított „Tabakforschungsanstalt” foglalkozik, igen eredményesen. A dohánykutatóintézet legfőbb feladata a Németországban termő oly dohányfajták kivizsgálása, melyek a dohánytermelés szempontjából alapjában véve kedvezőtlen németországi éghajlati és geológiai viszonyokhoz nem alkalmazkodnak. Ezenfelül azonban sikerült a kutatóintézetnek több éven keresztül folytatott hosszas kísérletezés után egy teljesen nikotinmentes dohányfajtát növesztetni.

A drezdai Középeurópai Intézet által nyert tudósítás szerint ezek a kísérletek több mint 4 évig tartottak és azokat 100.000-nél több növényen folytatták. Megállapítást nyert továbbá, hogy a dohánymagvak és a fiatal növények teljesen nikotinmentesek és csak a levelek fokozatos fejlődésével arányosan növekszik a nikotintartalom is. A legfelsőbb, teljesen érett levelek tartalmazzák a legtöbb nikotint.

Rendszeres termesztés után sikerült olyan leveleket nyerni, amelyek zöld állapotukban ugyan még tartalmaznak kevés nikotint, a szárítási folyamat alatt azonban eltűnik a nikotin belőlük. Leglényegesebb eredménye a dohánykutatóintézet megfigyeléseinek és kísérleteinek azonban az, hogy a nikotinmentes dohány kinézésre és izre semmiben sem különbözik a nikotintartalmu testvértől. Napjainkban, amikor mindinkább előtérbe nyomul az egészségügy kérdése, ebből a szempontból megítélve, jelentőséget nyer a német kutatómunka emez legújabb eredménye. Most már csak az a kérdés, hogy a dohányos emberek is le akarnak-e mondani a „barna méreg”-ről.

TUZIFA ÁRVERÉS

Debrecen Városi Erdei Vasút telepházáján az Egreskerti faraktárban rönkfűrészlelésből visszamaradt mintegy 30—40 q-át kitevő puha nyárszéldecska f. hó 25-én, azaz szombaton délelőtt 12 órakor nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el lesz adva.

Üzemvezetőség.

67. csapó-u. 67.
Bálint József
asztalos.

Ajánlja saját készítésű butorait.

14600—931. B. sz.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur 147487—1930. K. M. XIX. számú rendelete folytán tudomására hozom a város lakosságának, hogy a kényszerkölesönkötvények üzletszerű összevásárlásával csak önálló bank és pénzváltó üzleti iparengedély birtokában lehet foglalkozni. Azok ellen tehát, akik valamely iparengedéllyel bíró cég nevében továbbeladás céljából végzik a szóban levő vásárlásokat, anélkül, hogy maguk önálló bank és pénzváltó iparengedéllyel bírnának és állandó alkalmazotti minőségüket igazolni nem tudják, továbbá azok ellen akik ezen eljárásukban a 30—1927. P. M. sz. rendelet rendelkezésével figyelmen kívül hagyják, nevezetesen a vásárlások alkalmával számlát nem szolgáltatnak ki, vagy pedig számlát nem az idézett rendelet 10. §-ában előírt módon állítják ki, megtorló eljárásnak van helye és a közönség a saját érdekét szolgálja, ha a fenti szabálytalan tevékenységet folytatókkal szemben nem viseltetik bizalommal. Debrecen, 1931. július hó 22-én.
Debrecen sz. kir. város
elsőfoku iparhatósága nevében:
Orosz Árpád
aljegyző.

Perfekt
könyvelő, gyors- és gépirónó több éves gyakorlattal állást változtatna, — esetleg órákönyvelést vállalna. — Megkeresés Precíz munkaerő jellegre a kiadóba kér. 368

Kezdő
gép- és gyorsírással, — könyvelési ismeretekkel irodai állást keres két jó családból való leány, gazdagságba is elmenne, méhészethez is ért. Cim a kiadóban. 352

Magányos nő
serényebb háztartást elvállalna bárhol. Ha pedig butoraimnak helyet kapnék, úgy 12 pengő^t kérnék. Esetleg betegápolást is elvállalnék — bizonyítványokkal ellátva Sheppelné, Debrecen, Kuruc utca 50. 560

Mérlegképes
könyvelő vagyok. Félhavi fizetéssel hajrálom azon illető, aki bármilyen szerény irodai állásba elhelyez. Cimem: Percces u. 2., I. ajtó. 336

Kiadó lakás

Utcai
pince lakás kiadó. Messter utca 29. 4690

Kétszobás
lakás előszobával — augusztus elsejére kiadó Darabos u. 21. 291

Kiadó
két kétszobás lakás mellékkelhelyiségekkel, villany, vízvezetékekkel. Csillag utca 34. 339

Kiadó
a keresztpületben 2 szobás, fürdőszobás lakás mellékkelhelyiségekkel 3 tagú keresztyén család részére. József kir. herceg-u. 33. 475

Kiadó
6 szobás, terraszos prima modern utcai lakás egzszebb utcában. Ertekezni Gorové ügyvédirobbában, Piac utca 81. 510

Kiadó
augusztus 1-re gyönyörű, modern 5 szobát pótoló 3 szoba és 1 kabinettes nagy lakás, fürdőszoba mellékkelhelyiségekkel évi 1900 pengőért, prima, garzonlakás (két modern szoba terraszsal) havi 70 pengőért. Péterfia 48. Ertekezni emeleten. 510

APIRÓ HIRDETTÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szög hétköznap 30 fillér, vasárnap 50 fillér és egyszerre két reggeli lapban felenik meg.

Trészebb letűvel szedett szavak duplán színtűntek. — Jelölje a kiadó.

Levelezés	Vízvezeték, gáz és melegvíz ellátása modern kislakás nélkülözhetetlen kényelme Készíti: Nagy Béla szerelési vállalata, Burgundia utca 2 sz. Kedvező fizetési feltételek. 575	Könyv- és papírszakmában járta kiszolgáló éány ke-restetik a „Csokonai” könyvkereskedésbe, — Szent Anna utca 1. sz. — Ugyanott kirakatok üveggel eladók. 346
AROMÁS, zamatoskávét Király üzletében vevő előtt orkánik. Dégenfeld-tér 11.	Betöltendő állás nőknek Mindenes főző leány vagy asszony felvétetik. Hunyadi utca 21. szám. 336	Allást kereső nők Idős házaspárnak gondozónak vagy házmesternek ajánlunk 17 éves leánnyal. Cim a kiadóhivatalban. 557
		Betöltendő állás férfiaknak Jobb iparos pénzbeszedő, — munkafelügyelő — vagy ehhez hasonló állást keres. Közvetítőt díjazok. Kuruc u. 45. 570
		Gyermektelen nagy kiscsaládu házaspár, hol a férfi állásban van, vagy keres, takarításért lakást kap, dísznótartással. — Poroszlai ut 40. 364

A debreceni kolerajárvány

Irta: Dr. Ignácz Béla

Leveleket irnak Bihar-, Borsod-, Zemplén-, Ung-vármegyék első alispánjainak, közölve azon rendeletet, hogy, akik gyanus helyről jönnek, be nem bocsájtsák, csupán csak azokat, kik igazolják, hogy egészséges helyekről, egészséges helyeken jöttek át. Kérik ezen rendelkezéseiket közhírré tenni.

Ugyanekkor Szabolcs vármegye alispánját hivatalosan megkeresik, hogy mi igaz a kolera híréből. Gyors futár hozta a pecsétetes levelet, az alispán válaszáat: „Tokajban nem tudom biztosan, de a Tisza partján fekvő helyiségekben, Kisvencsellőn, Balsán, Kenézlőn, Szabolcsn, Rakamazon, Timáron, T-Eszláron és Lőkön már sokan áldozatul estek”. Jul. 3-án megjön Tokajból is az értesítés, hogy naponta 7—10 ember hal meg, de egy hét óta stagnál (jun. 28.), nem szaporodik és nem fogy a betegek száma. Gyerekeket és 40—60 éveseket pusztítja leginkább. Így „értésülvén a tekintetes Magisztrátus, — először hivatalosan —, hogy a veszedelmes kolera nyavalya édes hazánknak Tisza mellett fekvő nemcs megyéiben magát mutogatja, — írja a jegyző — jul. 5-én, a lenyegelő veszély elhárítása céljából bizottságot alakítottak, katonai és polgári hatóságokból. Tagjai: Komlóssy Dániel senator s tanácsnok (elnök), Miklóssy Ferenc, Poroszlai Fridrik és népszóló Pandý Károly. A várcs rendes orvos doktora! Szentgyörgyi József és Zilahy Sámuel. Továbbá az ill. lévő 3. sz. Uhlánus ezredbeli kapitány (százados), balázsfalvi Orosz János és ezen ezred orvosa, Neuhold József. A j. k. v. Deretsky József lett”.

A helytartótanács rendelete alapján kihirdetik, ha a kolerának csak gyanuja merül fel a város egyes kerületeit, utcáit el fogják zárni s a kérdést 1—2 nap alatt tisztázzák. Elrendelik, ha valamelyik háznál a betegség kiütött, záriák el a külvilágtól. Az elzárt ház lakói

az örökkel ne érintkezzenek, leveleket s pénzt ne fogadjanak el. Ha a szükség ezt mégis megkíváná, csak orvos jelenlétében tehetik meg. Ha valaki az elzárt helyeket el akarja hagyni, a később tárgyalandó módon való fertőtlenítés után teheti meg. Ez vonatkozik az orvosokra, küldöncökre és hivatalos egyénekre is. A megbetegedetteket az egészségesektől el kell különíteni. Ha egy utcában csak egy házban van beteg, csak azt az egy házat, he pedig több házban, akkor az egész utcát el kell zárni.

Ha a beteget kórházba vitték, a ház többi lakói és a beteg legközelebbi hozzátartozói gyanusak. Ezeket vesztgár alá helyezik, a lakást és tárgyakat fertőtlenítik. A halottak kihordására kocsit csináltak. A kocsin 4—5 halott fért el, de később, mikor már teljes mértékben dühöngött a vész, oly berendezésű kocsit használtak, hogy az aljának megemelésével a megholtak egyenesen az előkészített sirba hullottak! A temetést eleinte csak rabokkal végeztették.

A népet állandóan biztatják, bátorítják, hogy ne féljen és ne csüggedjen, mert még nincs baj. Kinyomatják, hogy hogyan kell a kolera ellen védekezni s miről lehet felismerni, ha már kiütött. E nyomtatott értesítéseket házról-házra menve osztották ki. Uj életrendet adnak a nép kezébe, hangoztatják, hogy legfőbb védekezési eszköz a tiszta levegő. Óvakodni kell a meghüléstől s ezért lehetőség szerint senki se aludjon szabadban. Az egész testet lágy, meleg szappanos vízzel, vagy ecetes vízzel kell lemosni. Ajánlatos még a fehéreneműt gyakran változtatni, a bőrt gyapjas posztóval dörzsölgetni, a lábakat melegen tartani. Nagyon ajánlatosak a gyapjas ruhák, különösen a derék alsó részétől.

Meghülés esetén, vagy ha az epemirigy előjelei mutatkoznak, leghasznosabb az egész testet

¹ Két célt szolgált: 1. gyorsította a temetést, 2. az volt a nézetük, hogy a betegség egyszerű érintkezés folytán nem annyira — egyesek szerint egyáltalában nem — ragadós, mintha halott, vagy oszlásnak indult tetemmel érintkeznek.

et melegített gyapju posztóval megdörzsölni s azt meleg ecettel jól lemosni. Forró sóval és ecettel készített fürdőben fürösztetni, utána posztóba beletekerni, melyet ajánlatos előbb még hevített ecetbe, vagy borba, helyesebben pálinkába mártani, a lábakat ezenkívül forró vízben áztatni. Igyék minél több teát (bodza, hársfavirág, méhfü stb.). Majd melegített téglát legyenek ágyába s végezetül jó meleg ágytakaróval takarják be. A táplálék könnyen emészthető legyen. A fontos táplálék: huslevés rizkásával, árpakásával, darakásával, zsemlyekenyerrel, esetleg nagyon könnyű tészával. Puha, friss, nem kövér tehén-, ürü-, vagy borjúhús, baromfi. Kevés könnyen emészthető főzelék, kevés tészta és még kevesebb érett gyümölcs. Fűszert keveset használjanak, csak annyit, amennyi az emésztést elősegíti. Órizkedni kell kemény és kövér ételektől, állatok rossz hústól, megromlott és beszózott halaktól, gombáktól, rosszul dagasztott kenyérettől, éretlen, savanyu, hideglelést és hasmenést okozó gyümölcstől. Főleg arra kell vigyázni, hogy a gyomrot estére meg ne terheljük.

Italok: tiszta friss víz, de ez is inkább langyos legyen, mint hideg. A bort, pálinkát legminimálisabb mértékben szabad fogyasztani, mert „semmi sincs veszedelmesebb, mint a rézszezség”. Ajánlatos, hogy akiket foglalkozásuk szobához köt, naponta sétálni menjenek. Fontos az éjjeli nyugalom, alvás. „Feküdjön le mindenki jókor s az éjjelezéstől óvja magát”. „Mivel tapasztaltattott, hogy éhgyomorral a test később bevenni a nyavalyát”, ezért elrendelik a rendes étkezést, de mindenkor vigyázva, hogy éjjelre meg ne terheljék a gyomrukat.

„Végre: csendes indulat, jó lelkiismeret, a nyugodt elme a leghathatósabb eszközei az emberi nemzetnek minden gyors nyavalya ellen. Tehát mindenki meneküljön az irigységtől, haragtól, a gyűlölettől s főleg a betegség félelmétől”. Ezen gondolatot, vagyis a lelki megnyugvást tartották a legfontosabb az összes védekezési eszközök közül.

² A. — tulósitás 14151. sz. (Folyt. köv.)

Pince szoba,
konyha augusztus 1-re
kiadó. Cegléd utca 14.
528

Ispotály utca 7.
alatt — újból festett —
két szoba, előszoba, —
konyha, bérhadó. 537

2 udvari
szoba, konyha, mellék-
helyiségekből álló lakás
azonnal kiadó. Mester u
utca 29. 541

Három
szobás, fürdőszobás, —
komfortos utcai lakás.
szép udvarban kiadó —
augusztusra Mester u
29. Értekezni 3-5-ig
4639

Négyszobás,
fürdőszobás, komfortos
lakás augusztus elsejétől
kiadó. Gyönyörű virágos
udvar. Rákóczi utca 8.
533

Háromszobás
lakás Batthyány 14. sz.
alatt kiadó. 4703

Egy
szoba, konyha, speiz —
szép virágos udvarban
kiadó. Török Bálint u.
25. 565

Kiadó
2 szobás parkettes la-
kás azonnalra. Timár u.
52. 317

Kiadó
3 szobás, fürdőszobás —
parkettes lakás. Timár u.
52. 318

Két szoba
és mellék-helyiségekből
álló lakás Batthyány ut-
ca 16. sz. alatt augusztus
elsejére kiadó. Érte-
kezhetni az utcai lakás-
ban. 348

Egy
szoba, konyha, speiz ki-
adó. Tóthóti utca 6. sz.
350

Kétszobás
lakás azonnal kiadó. —
Szabó Kálmán utca 6-c.
337

Négy szoba
hall, fürdőszoba, előszo-
ba kiadó augusztus el-
sőre. Csapó 59. 543

Kiadó
a debreceni izraelita hit-
község Hatvan utca 6.
szám alatti bérházában:
1. két szoba és mellék-
helyiségekből álló lakás
folyó év november hó 1;
2. négy szoba és mellék-
helyiségekből álló lakás
folyó év augusztus hó 1;
3. négy szoba és mellék-
helyiségekből álló lakás
folyó év november hó 1
napjától kezdve. A felté-
telek a bérházban II.
7. sz. alatt lakó ház-
gondnok urnál meg tud-
hatók. 346

Kiadó
2 szobás, fürdőszobás
modern lakás augusztus
elsejére, Barna utca 2-c
452

Négyszobás
utcai lakás augusztus 1-re
kiadó. József királyi
herceg utca 41. 371

Egy,
esetleg két utcai szoba
butorozva vagy butor-
 nélkül is kiadó. Thaly
Kálmán utca 3. szám.
576

Kiadó lakások:
A Teleki utca 46. számú
házban egy 1 szoba-
konyhás lakás augusztus
15-től, a Wesse é-
nyei utcában egy kis szo-
ba augusztus 1-től ki-
adó. Értekezni lehet a
Szent Anna utca 33
számú házban. Gy.

Két szoba,
előszoba, mellék-helyi-
ség augusztus 1-re ki-
adó. Arany János utca
31. 357

Kiadó
két szoba, konyha, ka-
mara augusztus 1-re
45.— P. Kut utca 1.
361

Egy
utcai két szoba, konyha,
speiz kiadó. Vendég u.
6. szám. 358

Lakás
és szoba kereslet

Központban
egyesület céljaira alkal-
mas helyiséget keresünk
Ajánlatokat „Magán-
tisztviselők Szövetsége
Thaly Kálmán u. 14.”
címe kérvény. 319

Butorozott
szoba

BUTOROZOTT
udvari kis szoba kiadó
Ispotály u. 13. sz.

Különbejáratu
csinosan butorozott ut-
cai szoba magános ur-
embernek kiadó. Rákó-
czi utca 52. LN

Különbejáratu
két utcai szoba butorral
vagy anélkül egyenként
is kiadó. Püspöki palota
I. 38. 407

Különbejáratu
csinosan butorozott szo-
ba kiadó. Simonyi ut 13.
563

Butorozott
különbejáratu szép ut-
cai szoba fürdőszobával
jutányosan 1-2 szemé-
lynek kiadó. Hatvan
utca 2. 359

Csinosan
butorozott utcai szoba
különbejárattal, esetleg
két személynek kiadó. —
József királyi herceg u.
33. 356

Butorozott
szoba központban külön-
bejárattal, kapukules-
csal kiadó. Fűvészkeret
utca 12., II. 355

Teljes ellátás

Hajduszentpéteri
gyógyfürdőn Suba pen-
zióban kényelmes szobá-
kat, elsőrendű ellátást
olcsón kaphat. L ru-
zugban. 211

1-2 uri
gyermeket nevelésre
elvévállal a Boeskov kert-
be uti család. Cim a
kiadóba. 4552

Dóczy és Svetits
intézet közelében teljes
ellátással elfogadok 2
középszkolási tanuló-
lányokat. Cim a kiadó-
ban. 137

Oktatás

Tanítás
Kovács István tanár —
(Károly Ferenc József
ut 26/b) elfogad tani-
lásra középszkolai fiu-
s leánytanulókat, vaj-
mint magántanulókat is
4422

Ajánlat

KIRÁLY
kávét mégis a
legjobb! Ol-
csó, kiadó, ki-
válóan zama-
tos. Dégenfeld-
tér 11. szám.

Szemüvegek,

hőmérők, látszerek leg-
olcsóbban Paulo vérszők
bélyegzőkészítő és író
szerkeszkedőnél, Bat-
thyány u. 22. 3847

Napszivott
ruhákat festek minden
színre felelősséggel. —
Gal'értiszlítás magas
fényvel 7 fillértől —
Libánczi, Péterfia 4. 56

Sárosy Antal-féle
cserépgyárban a cseré-
pet legjutányosabban be-
lehet szerezni. Hajdu-
szovát. 4648

Istálló
12 lóra, kocsiszin, ka-
mara, szénapadlás és
pince azonnalra is ki-
adó Hatvan u. 27. 4546

Borotválás 16,
hajnyírás 20—30, ondo-
lálás 60, manikűr 30 fill-
ér. Wesselényi utca 111
Szikszai. 4491

Parkirozások
rózsaszínű virágpalánták, vi-
rágzó cseresep növény-
utányosan kaphatók —
Pakarókossági könyv-
nathavi nitelt nyujt
Ifj. Abel Aladár műker-
tésznél. Széchenyi ut 14
187

Gyümölcsös,
veteményeskert egész
terméssel átadó. —
Széchenyi ut 13. 560

Fajbörök
sejít termései edes öbor
60 fillér és 1 pengő lité-
renként is. Arany János
utca 30. 115

GRAMOFON
csinos táskás gép, 24 drb
sláger lemezzel, egy jó-
karban levő „Bücherer”
kerékpár hihetetlen ol-
csón! Megtekinthető dél-
után 6—8ik. Malomköz
3. 296

Nézze meg
a „Gyermekdivatház” —
szenczi kiskirakatát, —
ilyen árak még soha
nem voltak. Városház
épület. 572

Eladó ingóság

Eladó!
alig használt His Mas-
ters Voice koffer gra-
mafón 14 lemezzel 120
pengőért eladó. Meg-
tekinthető naponta fél-
7-től 8-ig és vasárnap
délelőtt. Sántha Imre
Magoss György-tér 13
(sz. 4530

Szépen himző
Singer varrógép eladó.
Eröss Lajos u. 18. 571

Gramafon
iszek kivitelű 25 lemez-
el 40 pengőért eladó. —
Teczana utca 13. 573

Jégszekrények,
hűtőmérő pultok, székek
nagy választékban ked-
vező fizetéssel. Klement.
Piac utca 42. 341

Eladó
kétajtós jégszekrény jó
karban, egy nagy tűkór
Szepességi 29. 370

Férfiöltöny
finom minőségben, vad-
onati, nagyon olcsón el-
adó. József kir. herceg
utca 27., keresztlépcső. 366

Üzlet,
műhely, raktár

Üzlethelyiség
utcai és udvari is kiadó
Ferenc József ut (Piac-
utca) 70 szám alatt. —
Felvilágosítást ad a Ti-
szántuli Mezőgazdasági
Hitelintézet, Kossuth u.
8. 516

Kossuth utcai
üzlethelyiség raktárral
azonnal kiadó. Értekez-
hetni Debreceni Első
Takarékpénztárnál. 558

Üzlethelyiség
kiadó. Hatvan utca 15.
554

Uj postapalota
mellett, Hatvan utca 11.
tágas üzlethelyiség —
azonnal jutányosan ki-
adó. — Érdeklődhetni
ugyonott: Martinnál. 335

Vendéglő
betegség miatt átadó. —
Cim a kiadóban. 330

Butorok

Vaságy
jó karban é nagy cég-
lábla olcsón eladó. —
Csonka utca 5 szám. 383

Ebédő,
háló minden elfogadható
áron sürgősen eladó. —
Arany János u. 59. 297

Antik
butorok állandóan kap-
hatók műasztalosnál, —
Miklós utca 51. Tanuló-
felveszek. 351

Ócska
butort veszek. Bethlen
utca 14., keresztlépcső. 344

Asztalok,
székek, tükrök, borpuld
olcsón, jó állapotban el-
adók. Hunyadi utca 25.
367

Bormérő pult,
székek, ágyak, asztalok,
drótsodronyok, tükrök jó
állapotban olcsón eladók
Hunyadi u. 25. 353

Autó
motor, kerékpár

Eladó
kiváló állapotban levő
hat hengeres Auburn
gyártmányu négyüléses
csukott, személyautó.
Felvilágosítást ad a Ti-
szántuli Mezőgazdasági
Hitelintézet, Kossuth ut-
ca 8. 4097

Személyautó
fuvarozást legjutányo-
sabban vállalok. Szó-
boszlóra 6 személynek
12 pengő. Telefon 9—47
406

Kerékpárok.
használt, de kiváló ál-
latban igen olcsón el-
adók kedvező részlet-
fizetés mellett. Debre-
neni Autóforgalmi, Hat-
van utca 53. 446

Eladó
6 hengeres, 6 kerékű
3 tonnás Chevrolet te-
herautó 4000 pengőért.
Berettyóújfalun, Horthy
Miklós 39. Lukács Jó-
zsef. 343

Birtok bérlet

366 hold
jó részben fekete ho-
mok birtok Debrecen
határszélén haszonbér-
be kiadó. Értekezhetni
Széchenyi u. 45. 520

Kereslet

Magános özvegy
urasszony szolid, szeré-
nyebb igényű urinőt la-
kótársnak keres. Cim a
kiadóban. 4484

BUZAALJAT,

kölest, repcealjat ug-
kisebb, mint nagyobb té-
telben veszek. Apafi-
utca 20. 4419

Szénaprést,
jókarban levőt, megvé-
telre keresek. Kohn, —
Simonffy u. 18. 369

Urinő
lakótársat keresek kö-
eli kertéségi háromszobás
komfortos villába. Cim
a kiadóban. 365

Standard
hangszórót jó állapotban
levőt veszek Apaffy ut-
ca 113. 354

Eladó ház

Forgalmas
utvonalon vendéglővel
üzlettel, lakással, mo-
dern ház c adó Kedvező
feltételek mellett, Bő-
szörményi ut 173. 526

Kondor utca 3.
alatt 3 szoba, előszoba,
konyha, pince és mellék-
helyiségei, 620 négyzög-
öl szőő, gyümölcsös
6700 pengőért — rész-
letfizetésre eladó. Tu-
lajdonos Szent Anna 4.
536

Nagyjövendelmű
ház a Batthyány utcán
eladó. Értekezhetni a
Tiszavidéki Mezőgaz-
dák Szövetkezeténél, —
Hunyadi utca 2. sz. Te-
lefon 17—49. 347

Vágóhidnál
Kovács utca 7. számú
ház eladó 362. négyzög-
öl földdel. 340

Eladó föld

Legjobb
tőkebefektetés!
Parcellázásra is alkalm-
mas 3000 öles telek a
Miklós utca végén nagy
gyárépülettel rendkívül
olcsón eladó. Értekezhet-
ni dr. Julow Jenő ügy-
védnél, Szent Anna u.
10. 518

Eladó
72 katasztrális hold föld
az Elepen. Értekezhet-
ni Bethlen utca 54. kb.

Tanyás ingatlan
12 kat. hold a Diószeg-
t mentén a 6-os kilo-
méternél 4 hold öszi ve-
essel kedvező áron és
zetési feltételekkel el-
adó. Tiszántuli Mezőgaz-
dasági Hitelintézet, Kos-
suth utca 8. 1874

Központi
egyetem és Simonyi ut
közében villatellék el-
adók. Kedvező fizetési
feltételek. — Értekezni
Piac utca 70., ügyvédi
irodában. 322

Eladó
közvetlen a város alatt
3 magyarhold prima fe-
kete föld. Lucernának
kiválóan alkalmas. Cim:
Maróthy György utca 5.
szám. 562

Vendéglőház,
nagy forgalmu uton, —
több üzlettel és lakással,
kedvező fizetési felté-
telek mellett eladó. Bő-
szörményi ut 173. 322

Nyomatott a Magyar
Nemzeti Könyv- és Lap-
kiadó Vállalat Rt. Fele-
lős kiadó: Dr PAJOR
GYÖZŐ igazgató. —
Nyomdavezető: VARGA
ENDRE.